

Tema 6. Memòria Cache

Curs 2019-20 Primavera

Grup 30

Joan Manuel Parcerisa

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

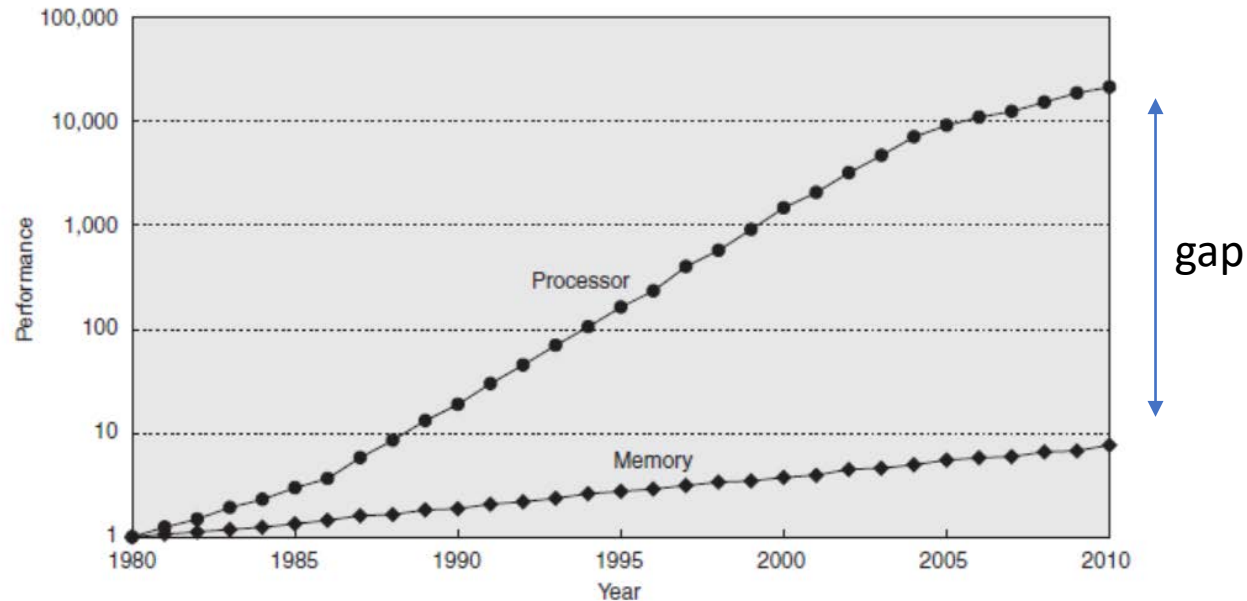
Facultat d'Informàtica de Barcelona

Introducció

- "Gap" entre els rendiments de CPU i memòria
- Principi de localitat
- Memòria cache. Terminologia
- La jerarquia de memòria

El “gap” de rendiment entre CPU i memòria

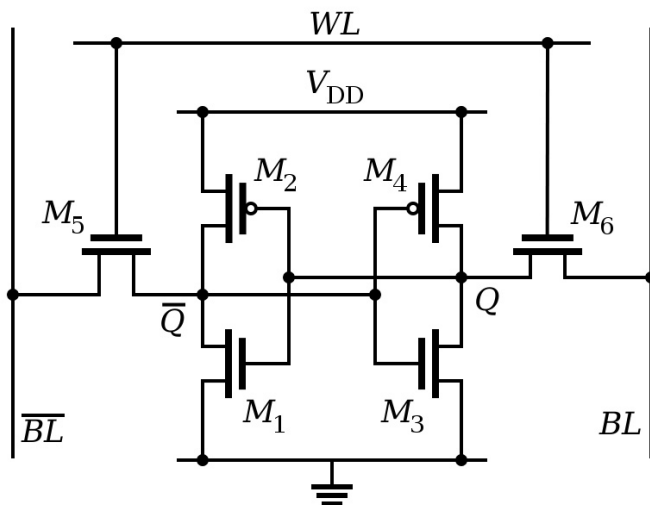
- Actualment $t_{\text{accés_memòria}} > 100 \times t_{\text{exec_aritmètica}}$
- → 99% del temps d'execució dedicat a accedir a memòria
 - fetch de cada instrucció
 - accés a dades (loads i stores)
- → Amdahl: $\text{speedup} \leq 1,01$
- → La millora de $t_{\text{accés_memòria}}$ és **imprescindible!**

El sistema de memòria

- Requisits de la memòria
 - Ràpida: temps d'accés curt
 - Gran capacitat: encabir tots els programes
 - Baix cost: \$ per GB

El sistema de memòria

- Requisites
 - Ràpida: temps d'accés curt
 - gran capacitat: encabir tots els programes
 - baix cost: \$ per GB
- Tecnologia SRAM
 - ràpida
 - costosa (+6T/bit)
 - Baixa capacitat

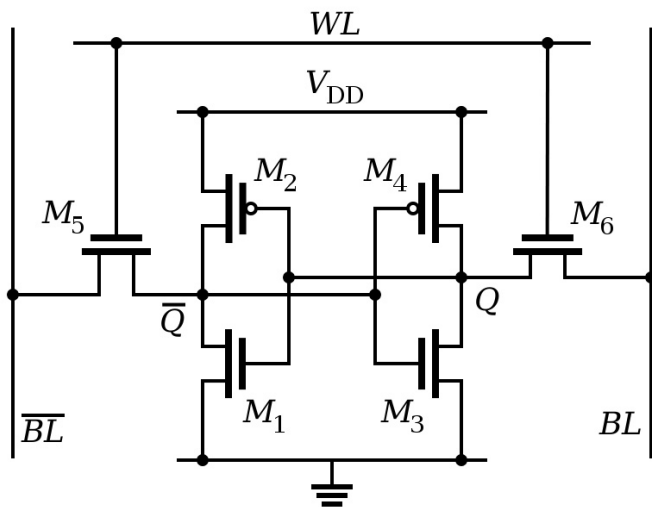
El sistema de memòria

- Requisites

- Ràpida: temps d'accés curt
- gran capacitat: encabir tots els programes
- baix cost: \$ per GB

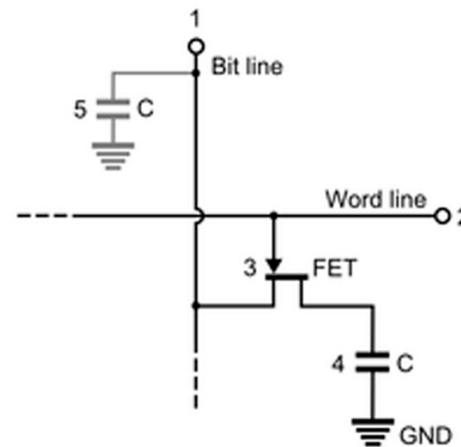
- Tecnologia SRAM

- ràpida
- costosa (+6T/bit)
 - Baixa capacitat

- Tecnologia DRAM

- lenta
- barata (1T+ 1C/bit)
 - Gran capacitat

El sistema de memòria

- Cap tecnologia reuneix tots els requisits

Tecnologia	Temps d'accés	Cost
SRAM	0,25 – 2,5 ns	\$2000/GB
DRAM	50 -100 ns	\$10/GB
Disc magnètic	5,000.000 – 20,000.000 ns	\$0.02/GB

- Una memòria petita es pot accedir més ràpidament
- Però no podem renunciar a una memòria més gran

La clau: principi de localitat

- Observació
 - Els programes accedeixen a una porció relativament petita de l'espai d'adreces en cada instant de temps
 - No totes les adreces tenen la mateixa probabilitat de ser accedides
- **Localitat temporal**
 - *Alta probabilitat d'accedir a **les mateixes dades** repetidament*
- **Localitat espacial**
 - *Alta probabilitat d'accedir a **dades pròximes** a les ja accedides*

Localitat: exemple 1

- Un programa realitza la següent seqüència d'accessos:

accés	Adreça de memòria
1	0
2	1024
3	0
4	1024
5	0
6	1024
7	0
8	1024

- Quina mena de localitat té aquest programa?

Localitat: exemple 2

- Un programa realitza la següent seqüència d'accessos:

accés	Adreça de memòria
1	0
2	4
3	8
4	12
5	16
6	20
7	24
8	28

- Quina mena de localitat té aquest programa?

Localitat: exemple 3

- Un programa realitza la següent seqüència d'accessos:

accés	Adreça de memòria
1	0
2	4
3	8
4	12
5	0
6	4
7	8
8	12

- Quina mena de localitat té aquest programa?

Origen de la localitat

- **Localitat temporal**

- Degut als **bucles**

- Probablement accedirem a les mateixes dades i instruccions en cada iteració

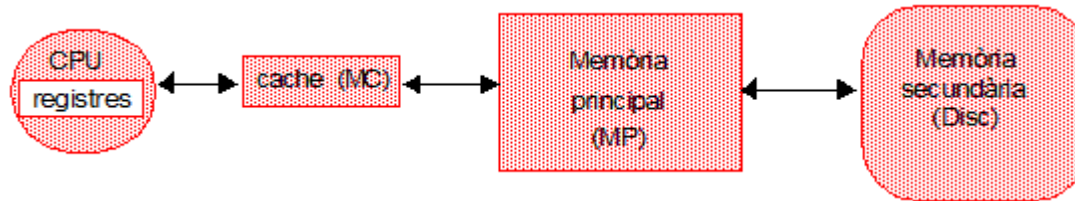
- **Origen de la localitat espacial**

- Degut a **vectors** (dades) i al **seqüenciament implícit** (instruccions)

- Probablement accedim a elements pròxims als ja accedits
 - Executarem les instruccions següents (excepte si saltem)

Explotant la localitat: la cache

- Idea: interposar la memòria **cache** (MC)

- És una memòria ràpida (SRAM), i petita (per reduir el cost)
 - Entre la CPU i la memòria principal (MP), gran i lenta
- Aprofita la localitat
 - Guarda les dades amb més probabilitat de ser accedides en el futur
 - Per accedir-hi amb més rapidesa
 - La majoria dels accessos són servits per la MC
- Per cada dada accedida ...
 - ... en guarda una còpia, per si la torna a accedir (loc. temporal)
 - ... guarda el bloc sencer on pertany, per si accedim a una dada pròxima (loc. espacial)
 - (la unitat de transferència entre MP i MC és sempre 1 bloc)

Terminologia

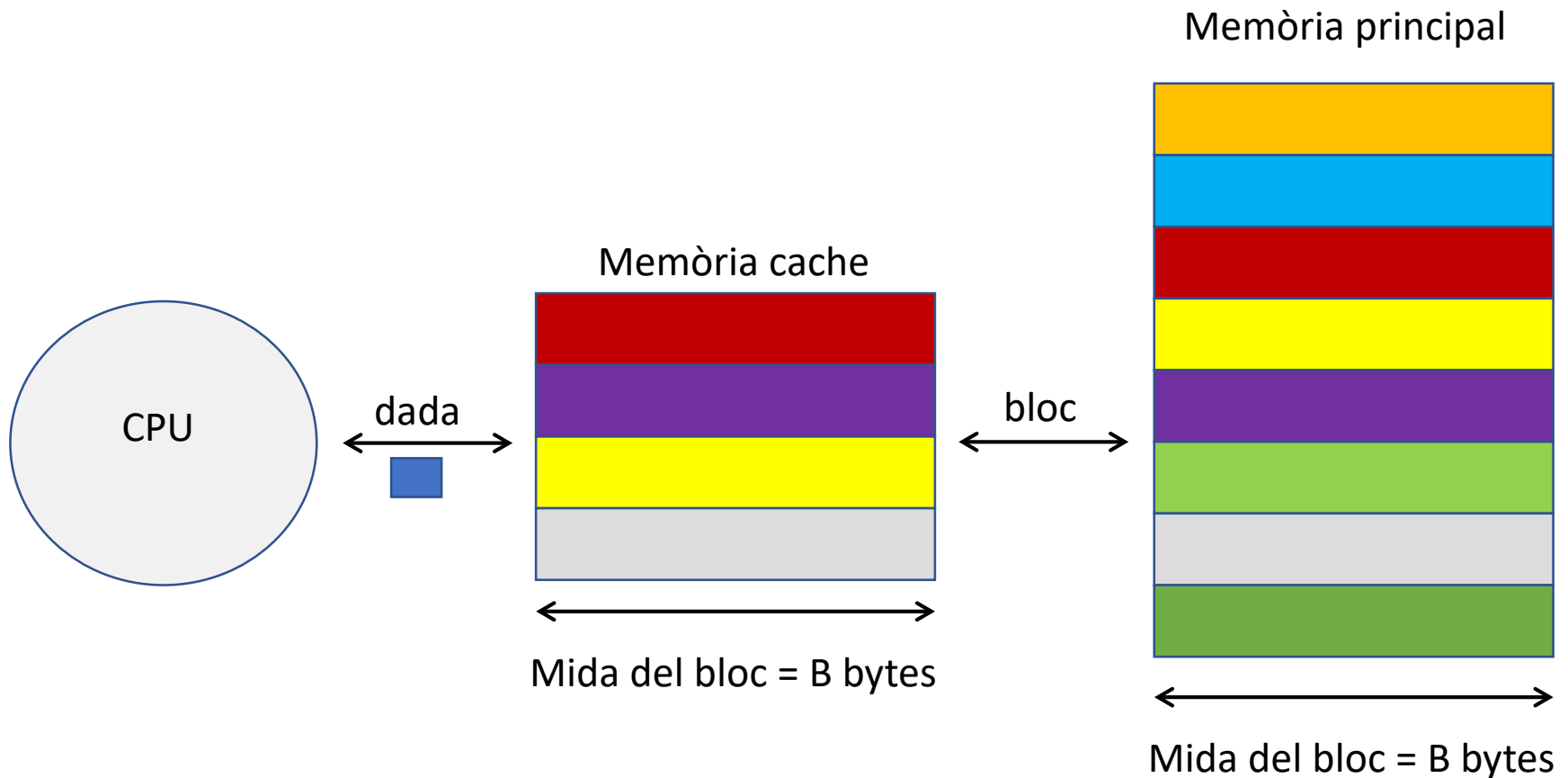
- *Referència a memòria = accés a memòria*
- *Encert (hit)*
 - La dada accedida per la CPU està present a la MC
- *Fallada (miss)*
 - La dada accedida per la CPU **no** està present a la MC
 - Cal portar (copiar) un bloc de la MP a la MC
 - Si el bloc no hi cap a la MC, *reemplaçarà* un altre bloc

Terminologia

- *Referència a memòria = accés a memòria*
- *Encert (hit)*
 - La dada accedida per la CPU està present a la MC
- *Fallada (miss)*
 - La dada accedida per la CPU **no** està present a la MC
 - Cal portar (copiar) un bloc de la MP a la MC
 - Si el bloc no hi cap a la MC, *reemplaçarà* un altre bloc
- *Taxa d'encerts (hit ratio)*
 - Percentatge d'accessos a memòria que esdevenen encerts
$$h = \text{núm_encerts} / \text{núm_referències}$$
- *Taxa de fallades (miss ratio)*
 - Percentatge d'accessos a memòria que esdevenen fallades
$$m = \text{núm_fallades} / \text{núm_referències}$$
$$m = 1 - h$$

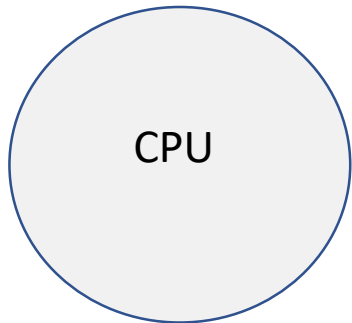
Organització de la memòria en blocs

- L'espai d'adreçament es divideix en blocs
 - Bloc: la mínima unitat d'informació que pot estar o no a la cache

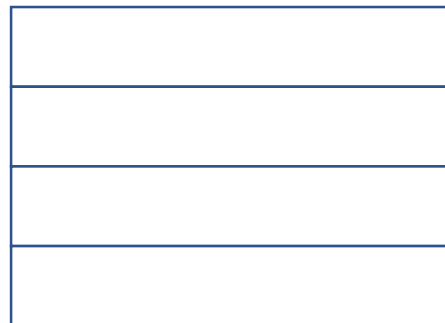

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:

Memòria cache

Mida del bloc = B bytes

Memòria principal

Mida del bloc = B bytes

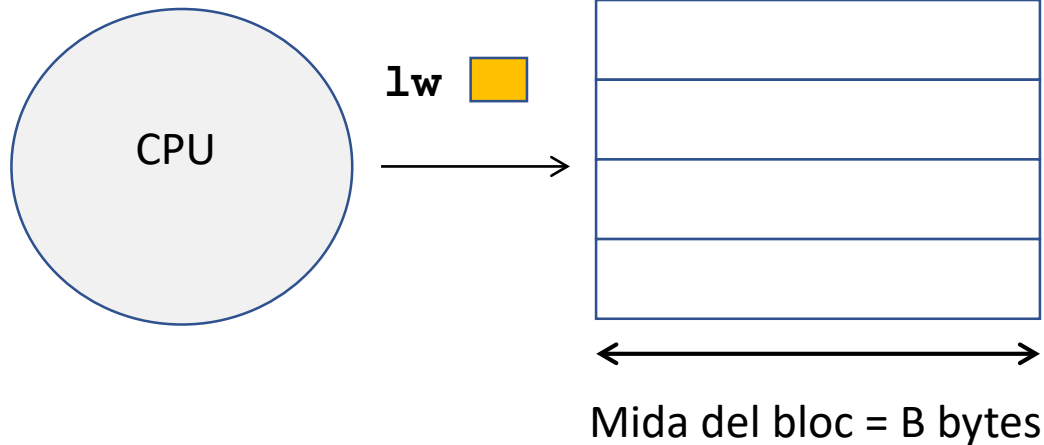
Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:

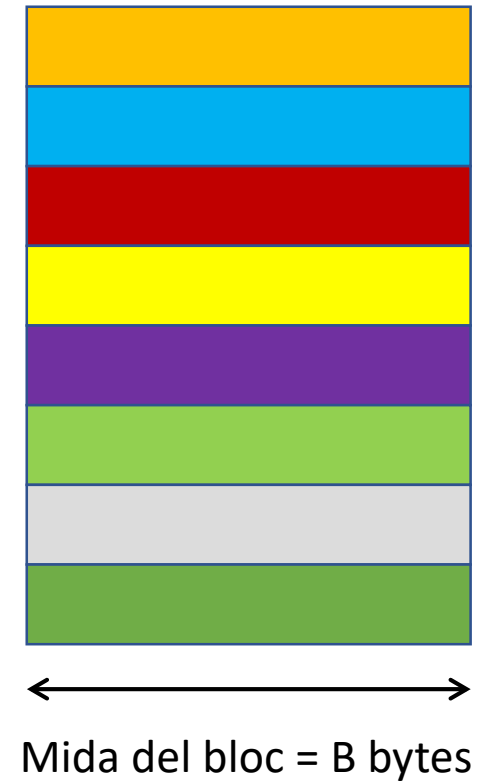
↑

Cache Miss!

Memòria cache

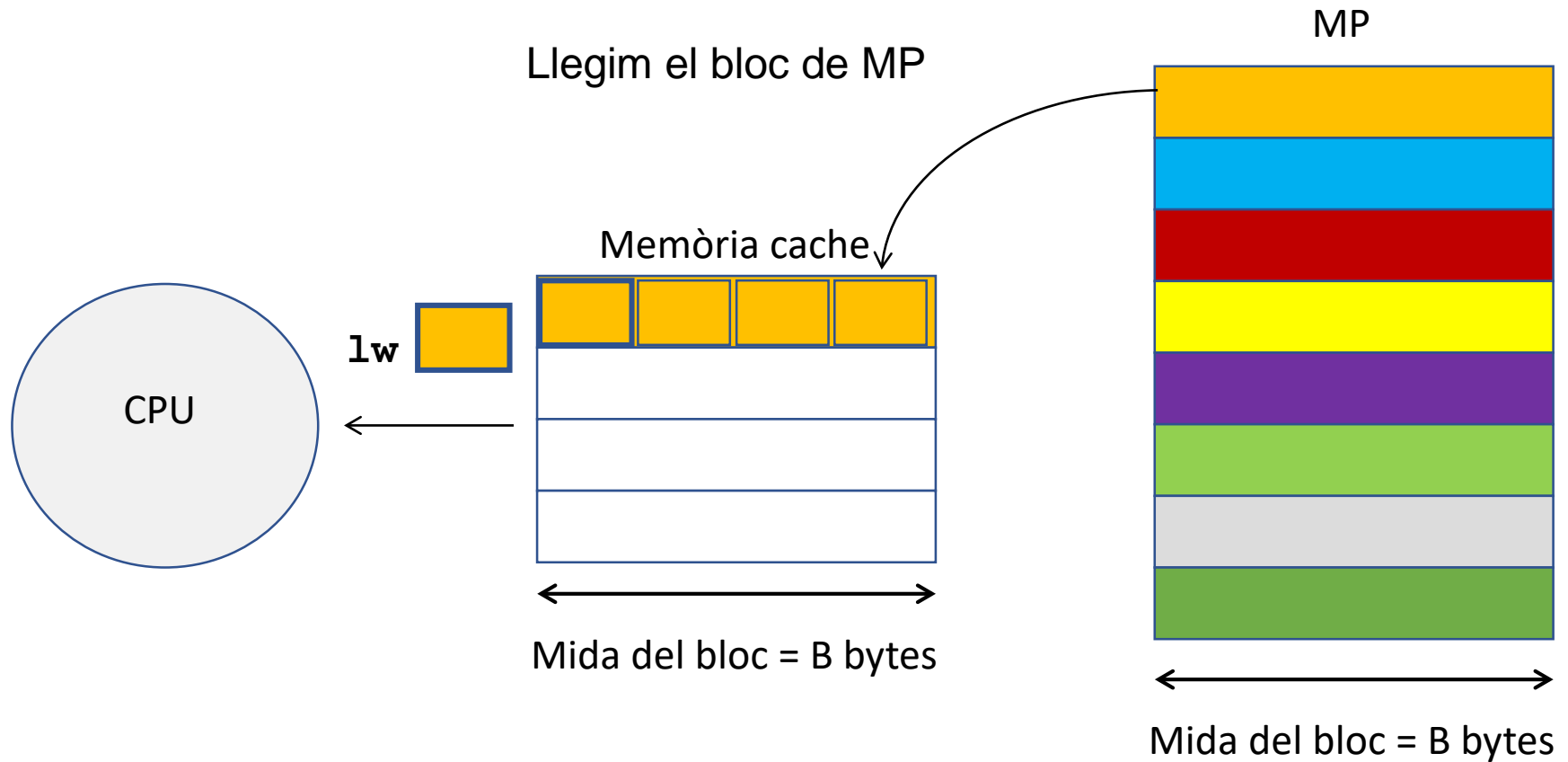
Memòria principal

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:

↑

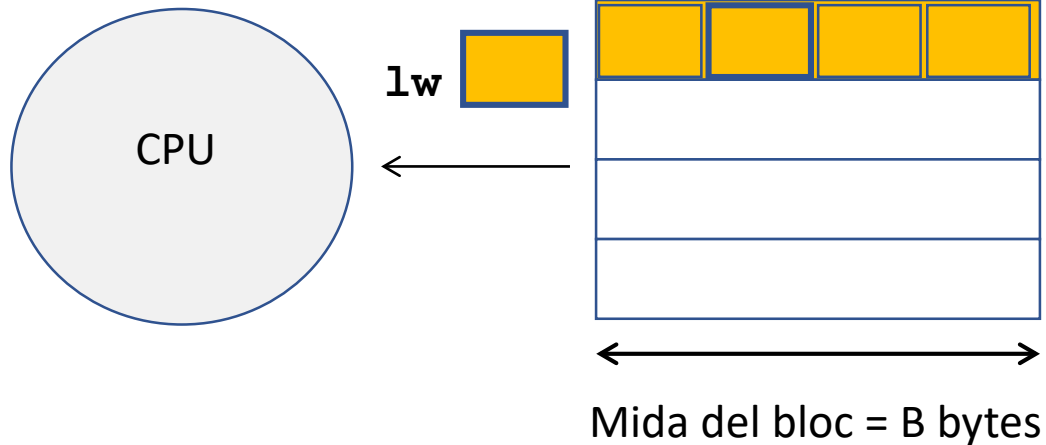

Encerts i fallades

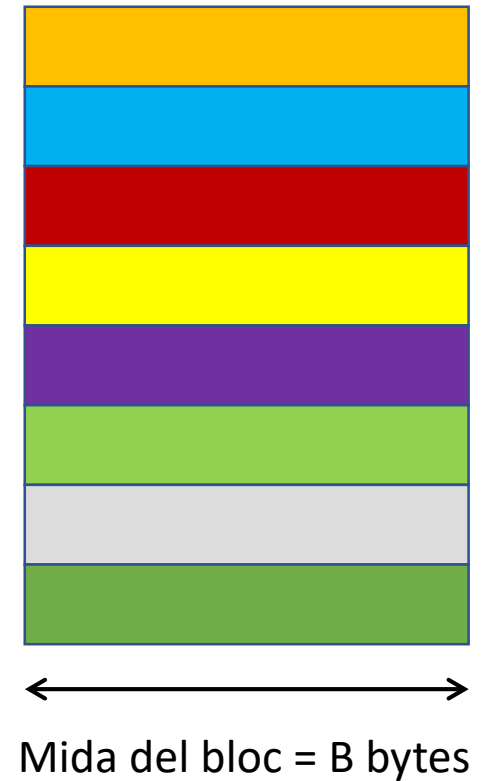
Seqüència d'accessos:
M

Cache hit!

Memòria cache

MP

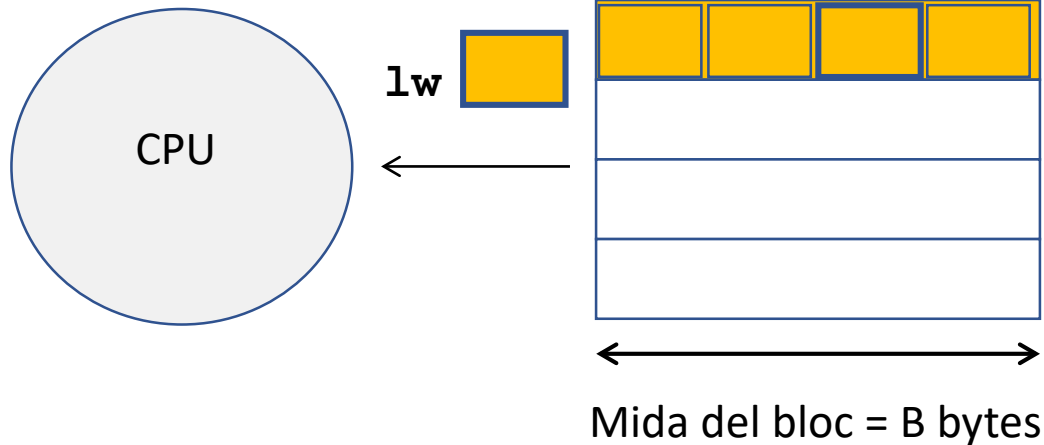

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:
M H

Cache Hit!

Memòria cache

MP

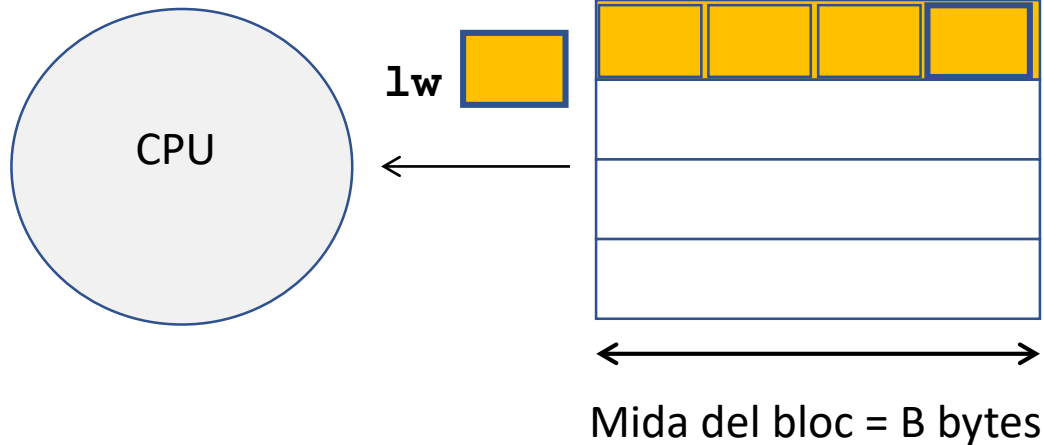

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:
M H H

Cache Hit!

Memòria cache

MP

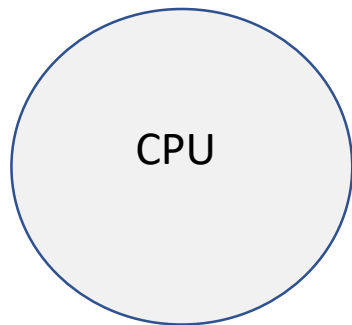

Encerts i fallades

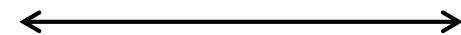
Seqüència d'accessos:
M H H H

Cache Miss!

Memòria cache

lw

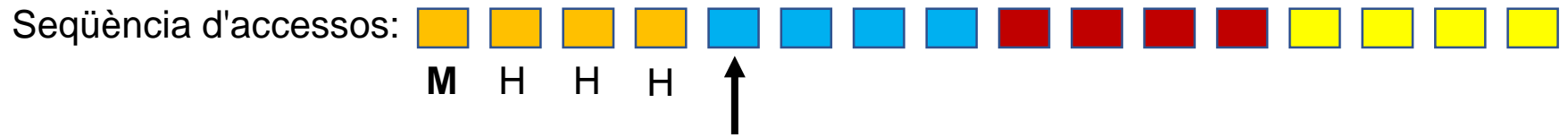
Mida del bloc = B bytes

MP

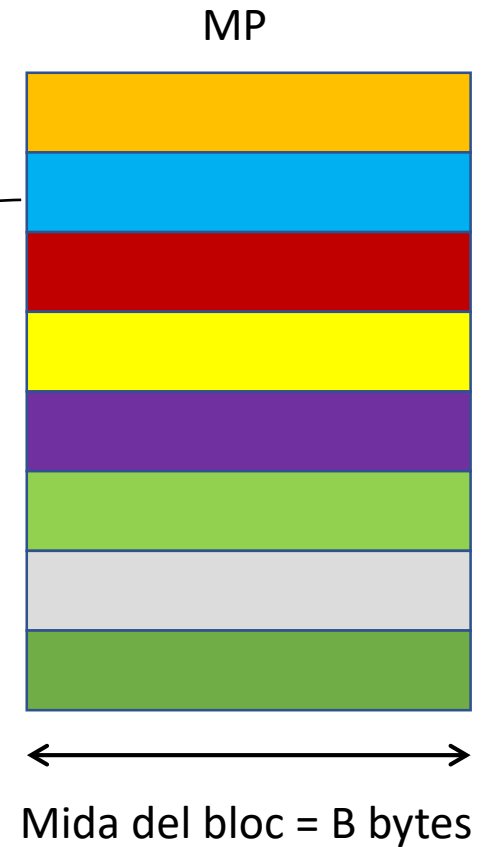
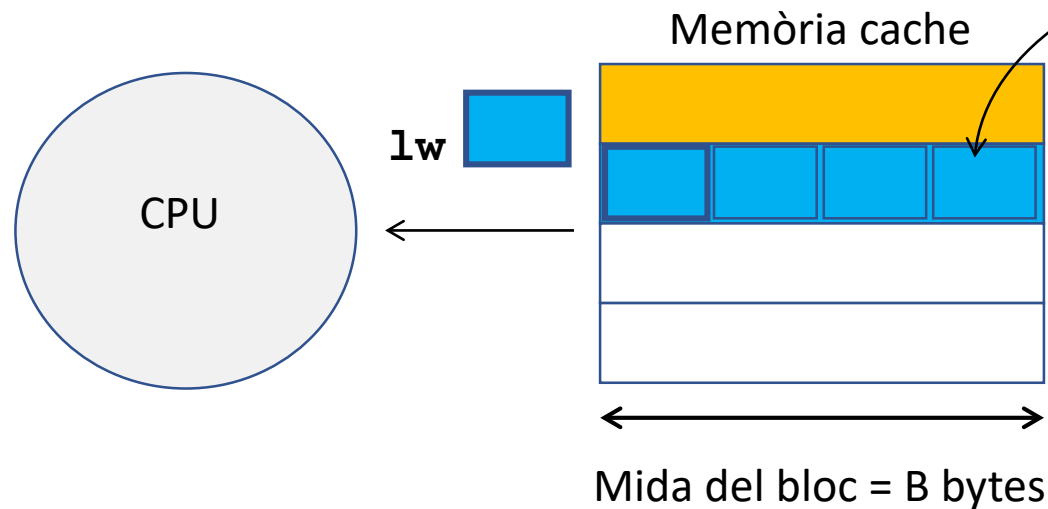

Mida del bloc = B bytes

Encerts i fallades

Llegim el bloc de MP

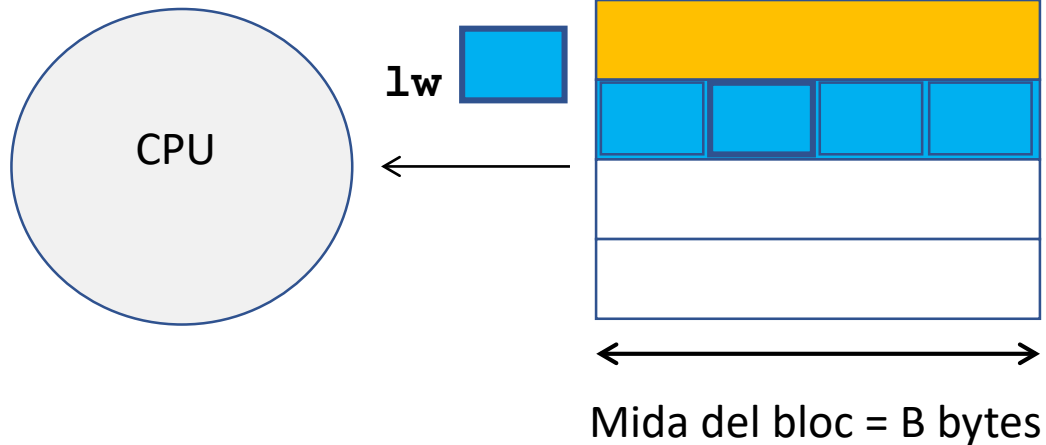

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:
M H H H M

Cache Hit!

Memòria cache

MP

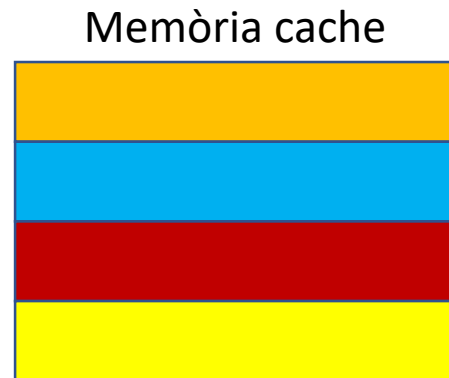
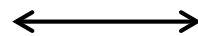
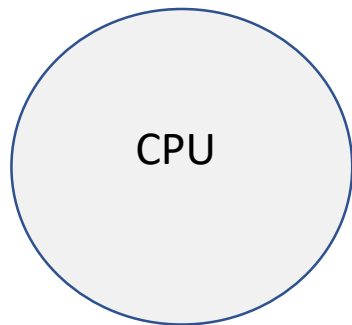

Encerts i fallades

Seqüència d'accessos:
M H H H M H H H M H H H M H H H

Encerts: $h = 0,75$

Fallades: $m = 0,25$

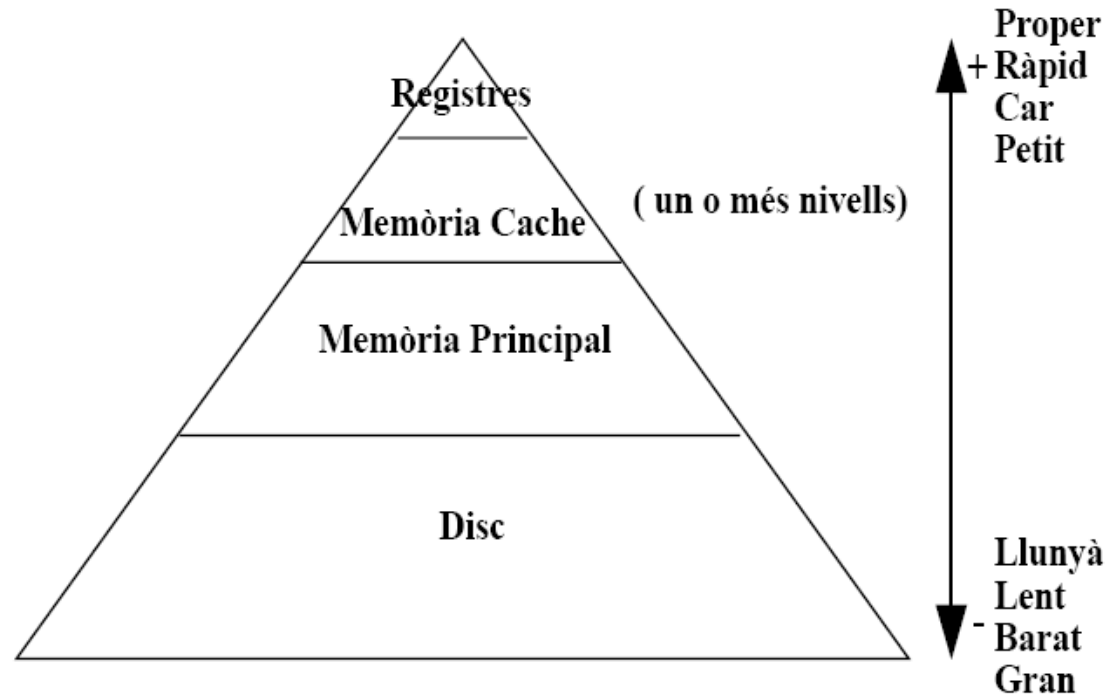
Mida del bloc = B bytes

Mida del bloc = B bytes

Jerarquia de memòria

- Generalitzant i fent abstracció de la idea
 - El subsistema de memòria és una jerarquia de diversos nivells
 - Cada nivell guarda un subconjunt de les dades del nivell inferior
 - Les que tindran més probabilitat de ser accedides

Aspectes de disseny

- Organització de la memòria i la cache en blocs
- Correspondència directa
- Mida òptima del bloc
- Polítiques d'escriptura

Organització de la memòria en blocs

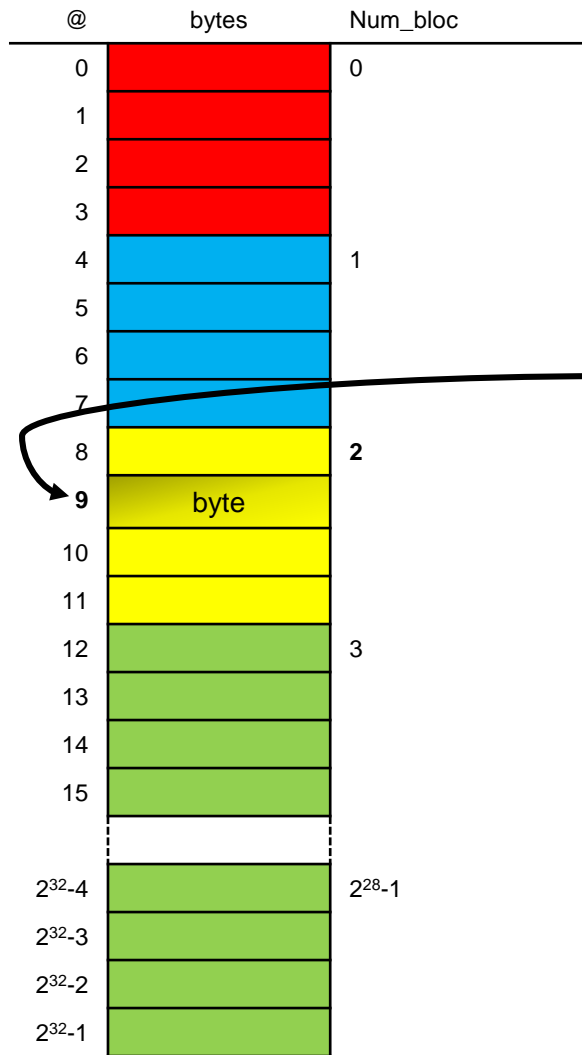
- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes

Organització de la memòria en blocs

@	bytes	Num_bloc
0		0
1		
2		
3		
4		1
5		
6		
7		
8		2
9		
10		
11		
12		3
13		
14		
15		
$2^{32}-4$		$2^{28}-1$
$2^{32}-3$		
$2^{32}-2$		
$2^{32}-1$		

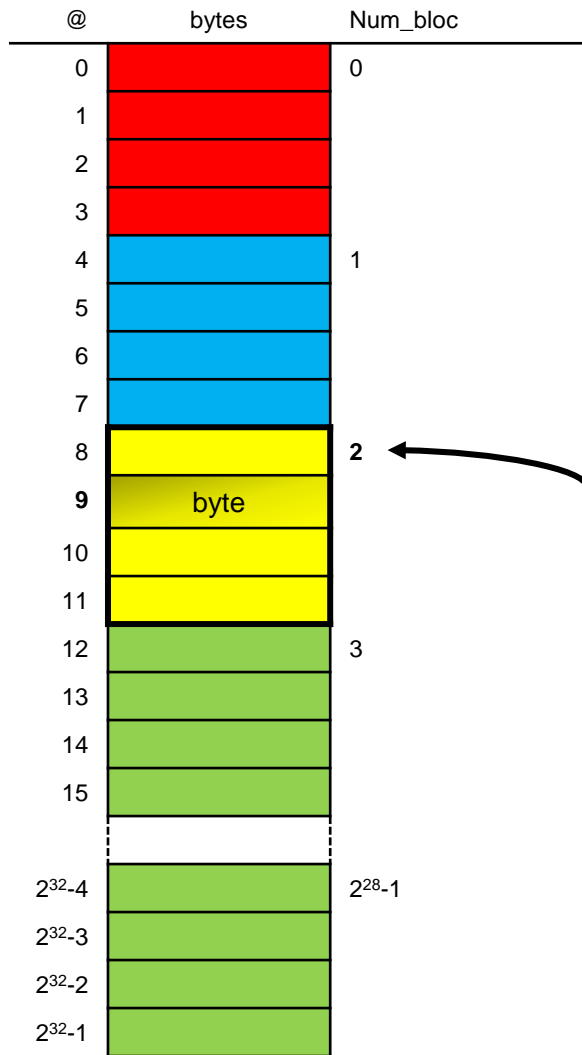
- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes
 - Numerem els blocs des de 0

Organització de la memòria en blocs

- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes
 - Numerem els blocs des de 0
- Suposem que accedim a l'adreça $A=9$
 - A quin bloc pertany?

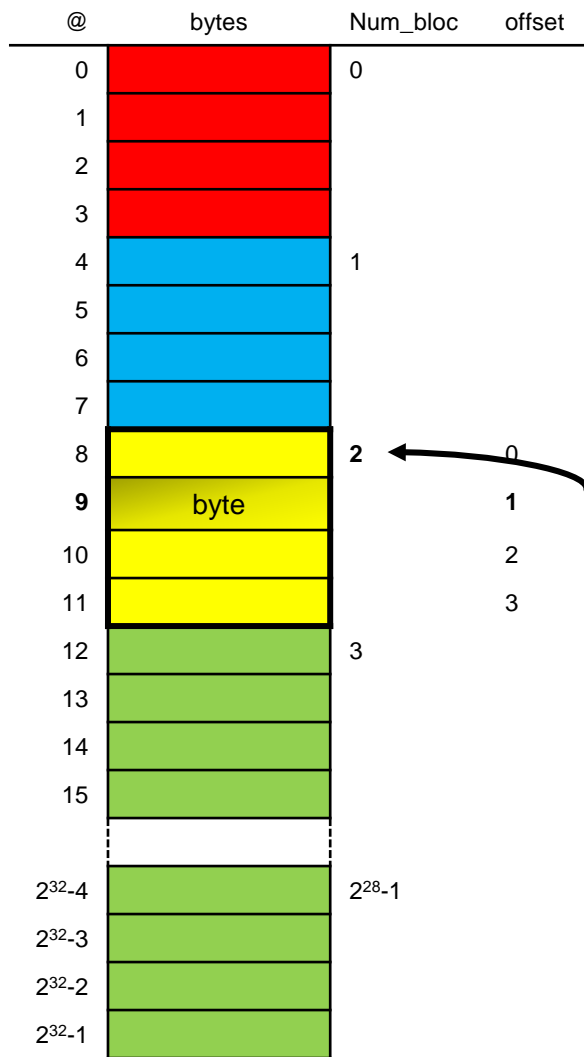
Organització de la memòria en blocs

- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes
 - Numerem els blocs des de 0
- Suposem que accedim a l'adreça $A=9$
 - A quin bloc pertany?

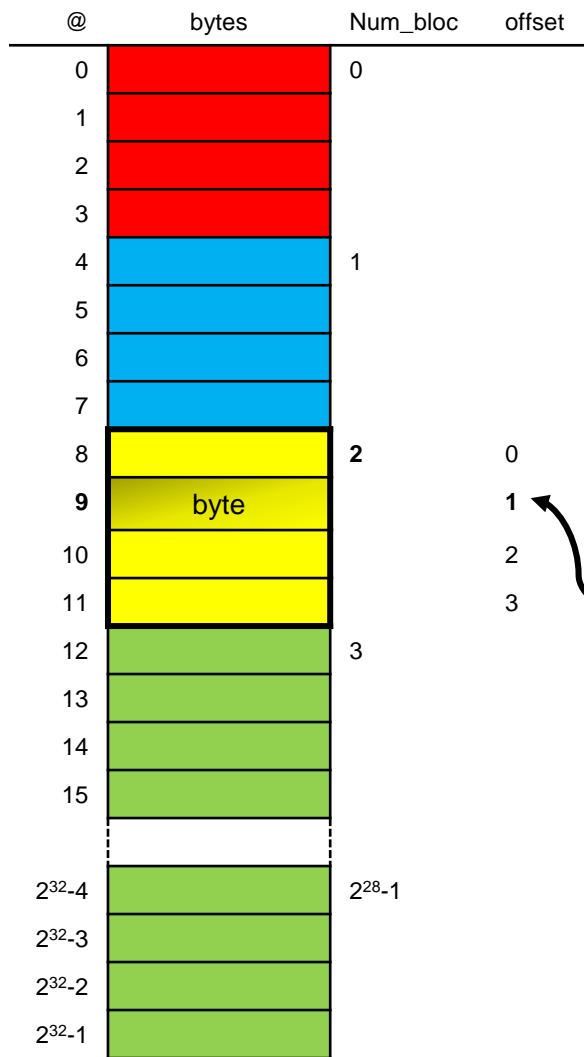
$num_bloc = 9 \div 4 = 2$

Organització de la memòria en blocs

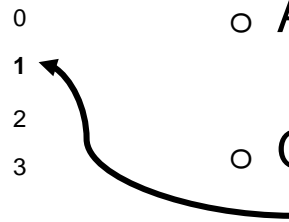

- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes
 - Numerem els blocs des de 0
- Suposem que accedim a l'adreça $A=9$
 - A quin bloc pertany?
 $num_bloc = 9 \div 4 = 2$
 - Quin byte (*offset*) és, de dins el bloc?

Organització de la memòria en blocs

- L'espai d'adreçament es subdivideix en blocs, de mida fixa $B = 2^b$
 - Suposem $B=4$ bytes
 - Numerem els blocs des de 0
- Suposem que accedim a l'adreça $A=9$
 - A quin bloc pertany?
 $num_bloc = 9 \div 4 = 2$
 - Quin byte (*offset*) és, de dins el bloc?
 $offset = 9 \bmod 4 = 1$

num_bloc i *offset* d'una adreça A

- Suposem la mida de bloc $B=2^b$
- Suposem que accedim a l'adreça A

$$num_bloc = A \underline{\text{div}} B$$

$$offset = A \underline{\text{mod}} B$$

num_bloc i *offset* d'una adreça A

- Suposem la mida de bloc $B=2^b$
- Suposem que accedim a l'adreça A
$$num_bloc = A \underline{\text{div}} B$$
$$offset = A \underline{\text{mod}} B$$
- En binari, sols cal fer una selecció de bits
 - Suposem $B=16 (= 2^4)$
 - Executem un *load byte* a $A = 0x100100F8$

num_bloc i $offset$ d'una adreça A

- Suposem la mida de bloc $B=2^b$
- Suposem que accedim a l'adreça A

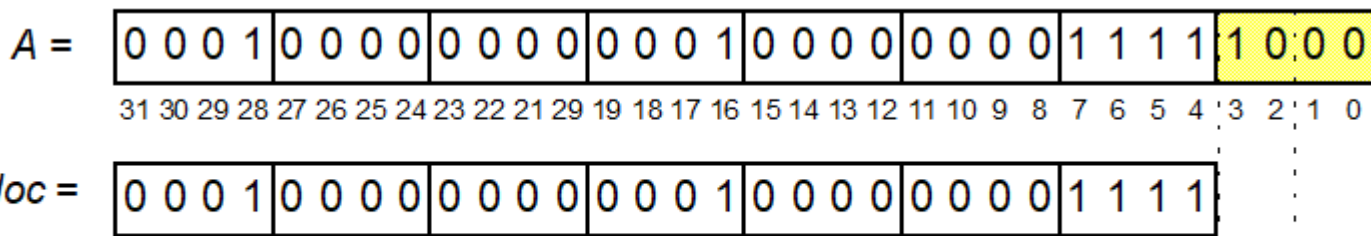
$$num_bloc = A \div B$$

$$offset = A \bmod B$$

- En binari, sols cal fer una selecció de bits

- Suposem $B=16 (= 2^4)$
- Executem un *load byte* a $A = 0x100100F8$

$$\begin{aligned} num_bloc &= 0x100100F8 \div 16 \\ &= 0x100100F \text{ (descartem 4 bits de menor pes)} \end{aligned}$$

num_bloc i *offset* d'una adreça A

- Suposem la mida de bloc $B=2^b$
- Suposem que accedim a l'adreça A

$$num_bloc = A \text{ div } B$$

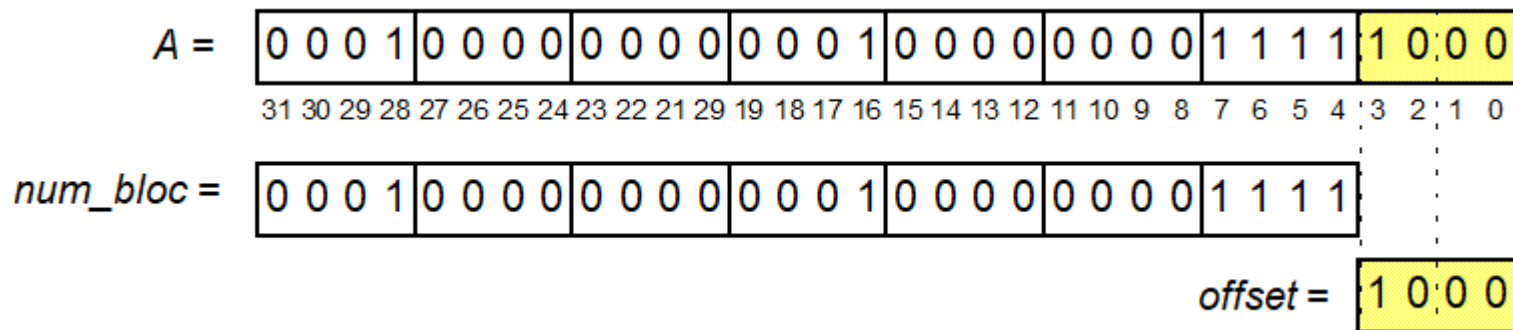
$$offset = A \bmod B$$

- En binari, sols cal fer una selecció de bits

- Suposem $B=16$ ($= 2^4$)
- Executem un *load byte* a $A = 0x100100F8$

```
num_bloc = 0x100100F8 div 16
           = 0x100100F (descartem 4 bits de menor pes)
```

```
offset    = 0x100100F8 mod 16
          = 0x8 (4 bits de menor pes)
```


Línies, etiquetes i bits de validesa

- La cache és com una taula
 - Cada entrada (anomenada *línia*) conté 1 bloc (o cap)
- Cada línia conté
 - **bit de validesa V**: indica si la línia conté un bloc o cap
 - V=0 (línia buida)
 - V=1 (línia conté un bloc vàlid)
 - **Etiqueta (o tag)**: identifica el *num_bloc* de cada bloc guardat
 - **Dades**: conté els bytes del bloc

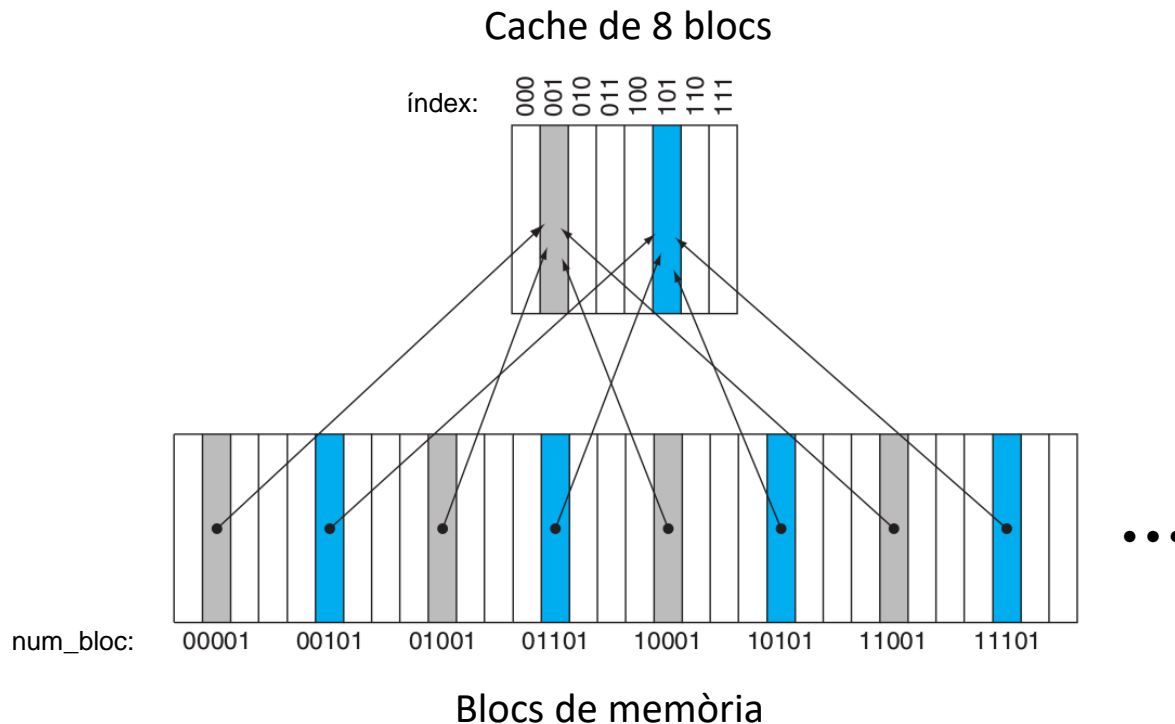
línia	V	Etiqueta	Dades
0			Bloc
1			Bloc
2			Bloc
3			Bloc

Correspondència directa: índex

- Donat un *num_bloc*, **a quina línia guardar-lo?**
 - Depèn de *l'algorisme d'emplaçament (placement)*

Correspondència directa: índex

- Donat un *num_bloc*, a quina línia guardar-lo?
 - Depèn de l'algorisme d'emplaçament
- Cas més simple: cache de *correspondència directa*
 - Cada bloc de memòria es "mapeja" a una línia fixa, i sols es pot guardar en aquesta línia
 - L'índex de línia és funció de l'adreça, i.e. del número de bloc
$$\text{índex} = \text{num_bloc} \bmod (\text{número de línies de cache})$$

Correspondència directa: índex

- Exemple anterior: accés a $A = 0x100100F8$

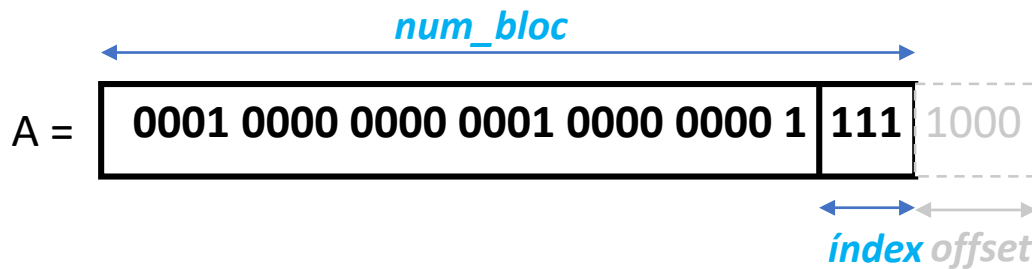
- Blocs de $B=16$ bytes

$$num_bloc = A \div 16 = \mathbf{0x100100F}$$

- Cache de 8 línies

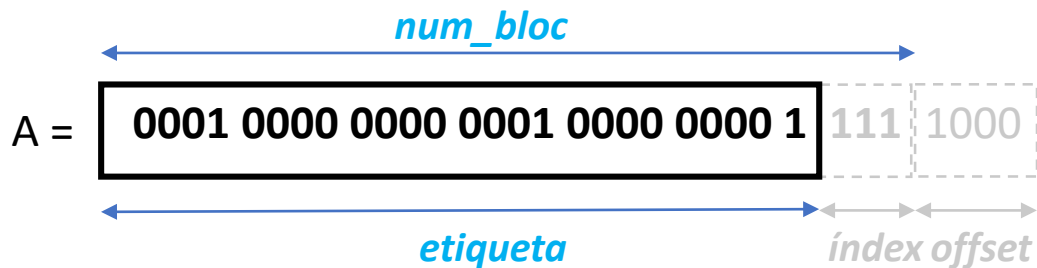
$$índex = num_bloc \bmod 8 = 7$$

→ el buscarem a la línia 7!

Correspondència directa: etiqueta

- Com sabem quin bloc hi ha guardat en una línia particular?
 - L'etiqueta que l'identifica podria ser el *num_bloc*
 - Però tots els blocs que mapegen la mateixa línia tenen el mateix *índex*!
 - L'etiqueta sols ha d'incloure els bits més alts del *num_bloc*, prescindint dels bits que indiquen l'*índex*

Exercici

- Suposant una mida de bloc $B = 64$ bytes, i una cache amb 32 blocs, indica l'*índex de línia*, l'*etiqueta*, i l'*offset* per a cada una de les adreces de memòria:
 - $A = 0x100101C0$
 - $A = 0x1001060F$

Exercici

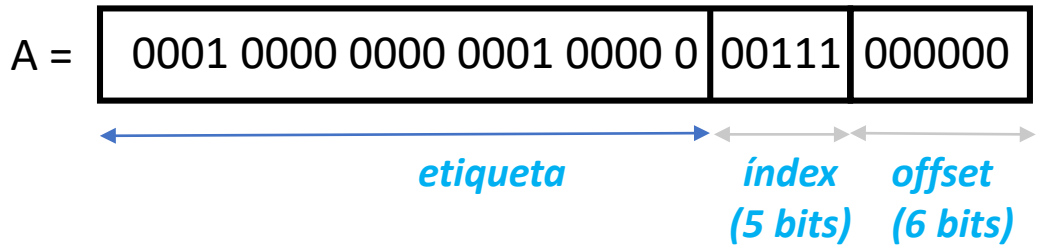
- Suposant una mida de bloc $B = 64$ bytes, i una cache amb 32 blocs, indica l'índex de línia, l'etiqueta, i l'offset per a cada una de les adreces de memòria:

- $A = 0x100101C0$

Índex = 0x07

Offset = 0x00

Etiqueta = 0x020020

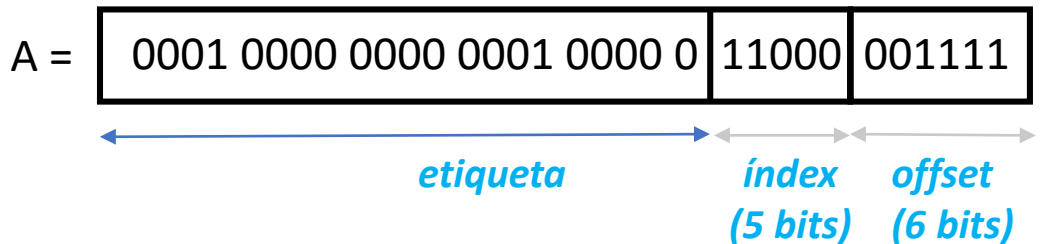

- $A = 0x1001060F$

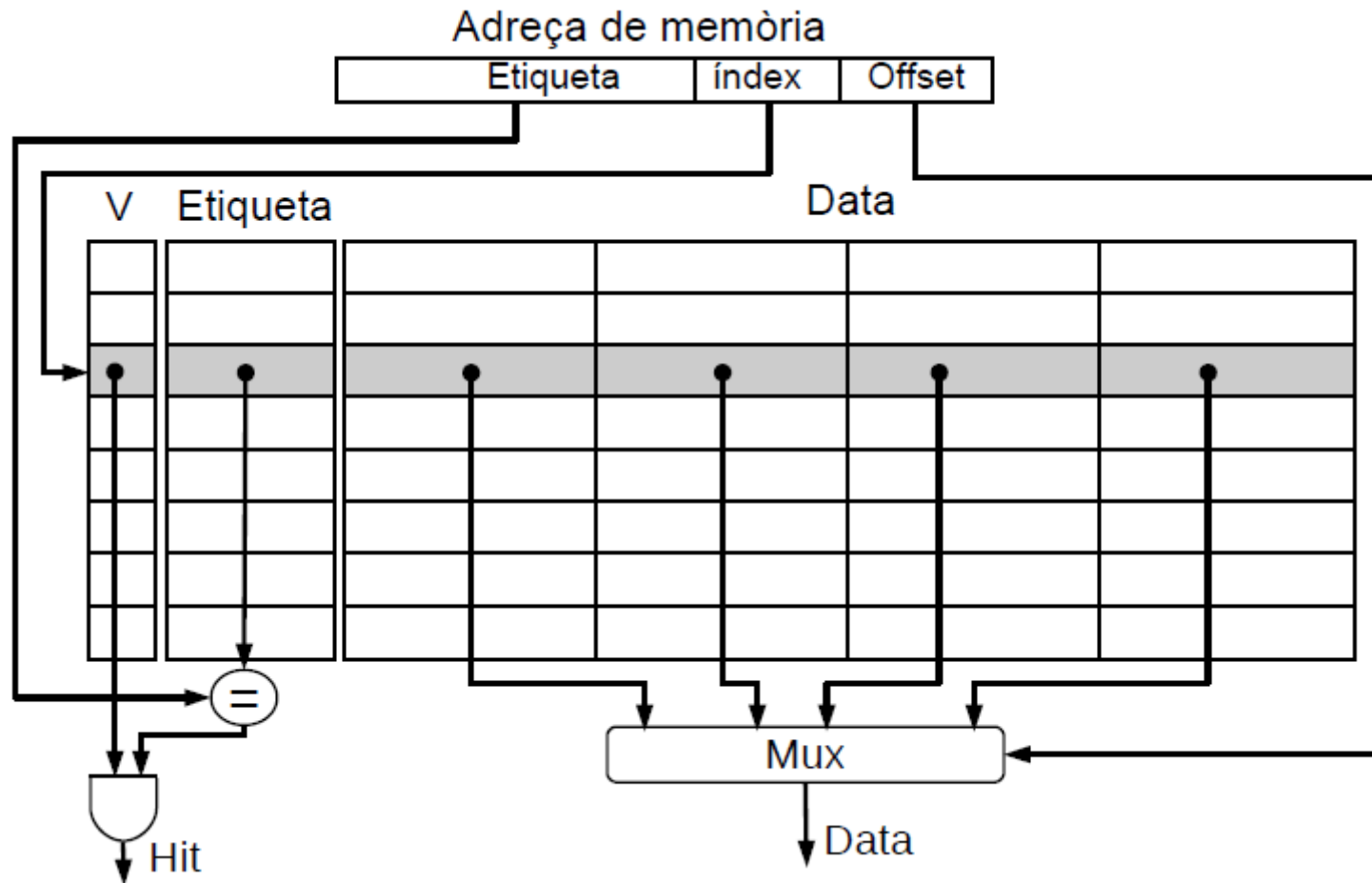
Índex = 0x18

Offset = 0x0F

Etiqueta = 0x020020

Esquema d'una lectura

Mida òptima del bloc (a igual capaciat total)

- Què és millor?

Doble núm de línies...

... o doble llarg de blocs?

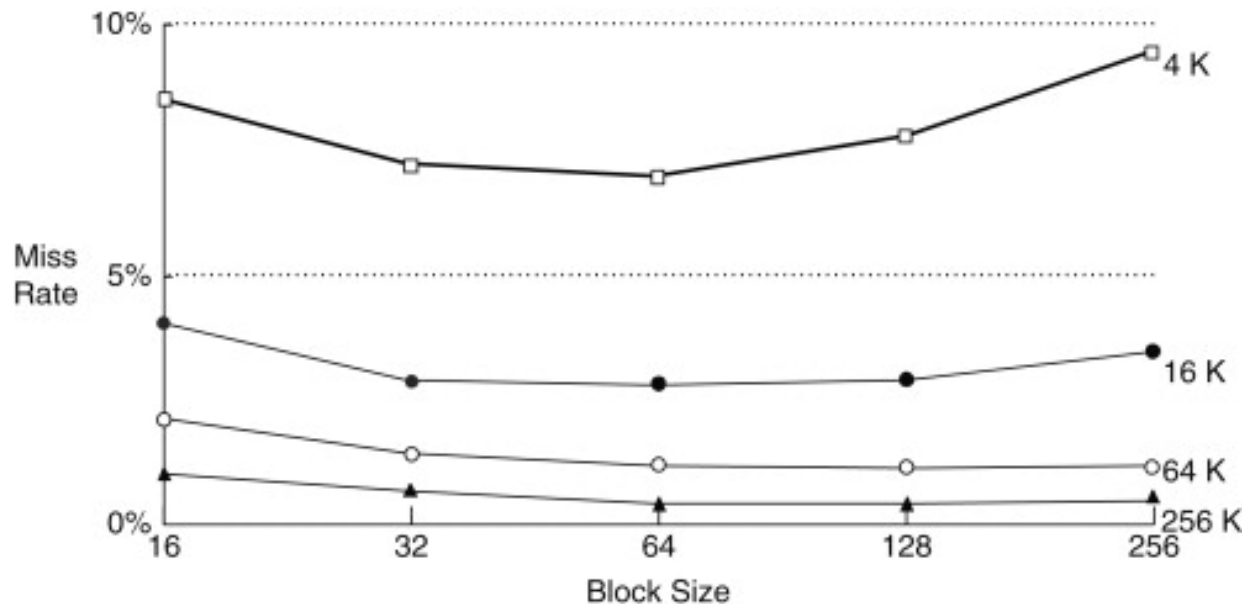

- Llargades majors...

... permetem aprofitar millor la localitat espacial → major hit rate ☺

... però hi ha menys línies → més competició → major miss rate ☹

- Empíricament...

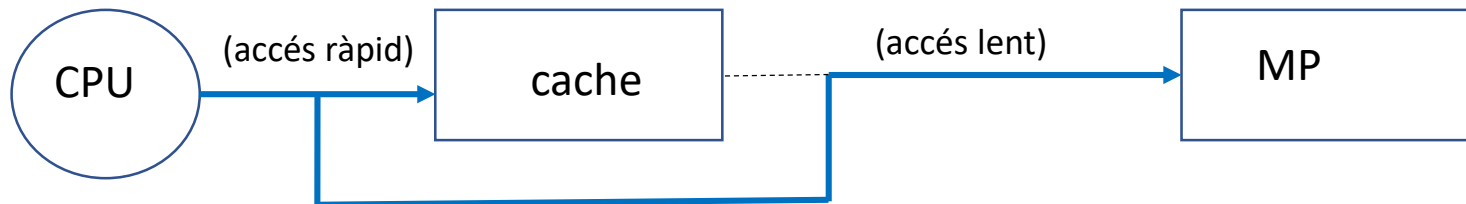

Polítiques d'escriptura en cas d'encert

- Què fer en cas **d'encert** d'escriptura?
 - Podríem actualitzar només el bloc a MC, i no a MP?
 - MC i MP quedarien **inconsistents**
 - Si un accés posterior reemplaça el bloc inconsistent: **Error!**

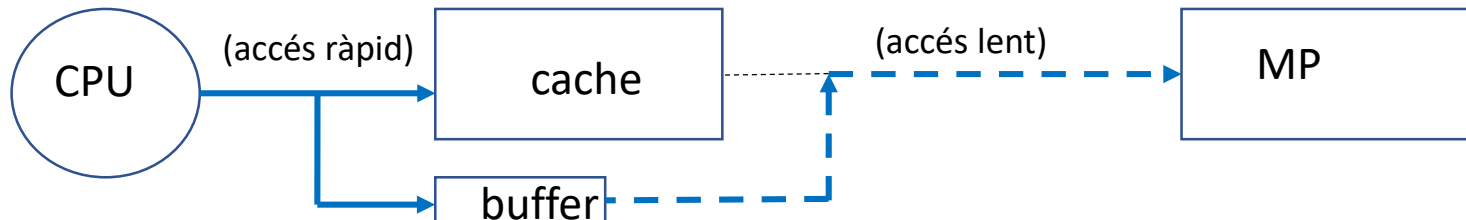
Polítiques d'escriptura en cas d'encert

- Què fer en cas **d'encert** d'escriptura?
 - Podríem actualitzar només el bloc a MC, i no a MP?
 - MC i MP quedarien **inconsistents**
 - Si un accés posterior reemplaça el bloc inconsistent: **Error!**
- **Escriptura immediata (write-through)**
 - Actualitza **MC** i també **MP**
 - Però les escriptures a MP tarden molt més!

Polítiques d'escriptura en cas d'encert

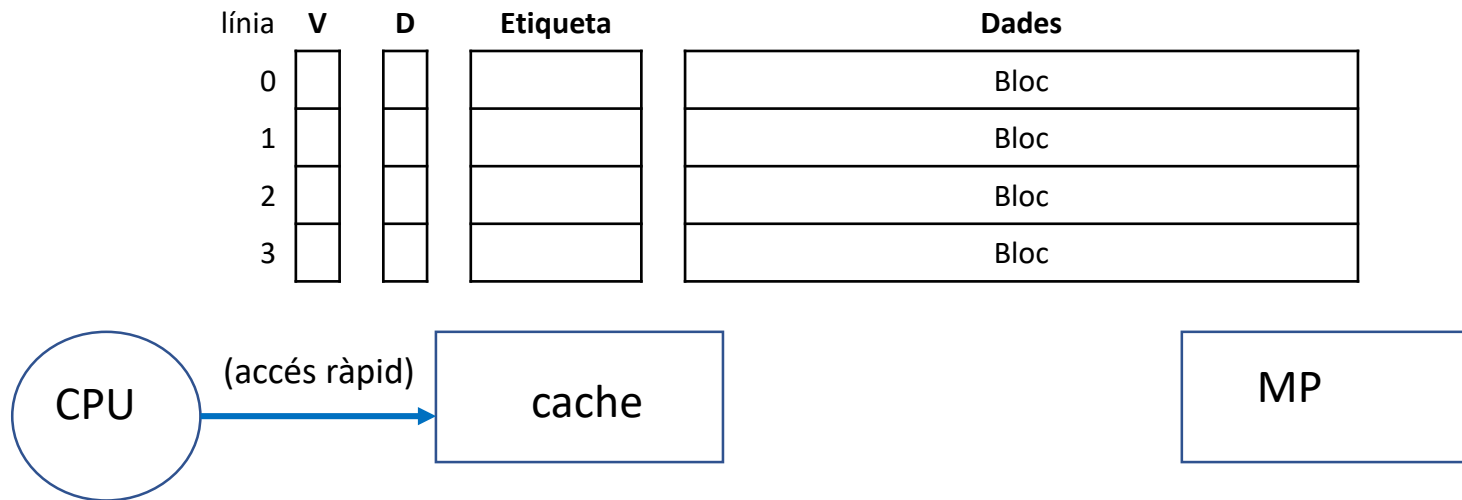
- Què fer en cas **d'encert** d'escriptura?
 - Podríem actualitzar només el bloc a MC, i no a MP?
 - MC i MP quedarien **inconsistents**
 - Si un accés posterior reemplaça el bloc inconsistent: **Error!**
- **Espectura immediata (write-through)**
 - Actualitza **MC** i també **MP**
 - Però les escriptures a MP tarden molt més!
 - Solució: Escrivim en un **buffer d'escriptura**
 - Conté dades pendents d'escriure a memòria
 - I la CPU pot continuar immediatament 😊
 - Només es bloqueja si el buffer està ple

Polítiques d'escriptura en cas d'encert

- **Espectura retardada (write-back)**

- Actualitza només **MC**
 - Espectura ràpida 😊
- Però el bloc en MP queda **inconsistent!**
- Solució: afegim un **Dirty Bit (D)** a cada línia
 - Indica si el bloc és inconsistent (D=1) o no s'ha modificat (D=0)

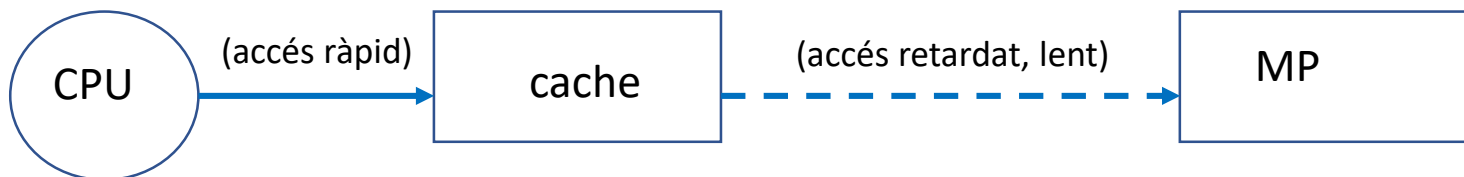
Polítiques d'escriptura en cas d'encert

- **Escriptura retardada (write-back)**

- Actualitza només **MC**
 - Escriptura ràpida 😊
- Però el bloc en MP queda **inconsistent!**
- Solució: afegim un **Dirty Bit (D)** a cada línia
 - Indica si el bloc és inconsistent (D=1) o no s'ha modificat (D=0)

línia	V	D	Etiqueta	Dades
0	☐	☐		Bloc
1	☐	☐		Bloc
2	☐	☐		Bloc
3	☐	☐		Bloc

- Quan (més tard) es reemplaça un **bloc modificat**, s'escriu a MP
 - Pot ser degut a un miss de lectura o d'escriptura
 - Vàries escriptures al mateix bloc requereixen 1 sol accés a MP 😊

Polítiques d'escriptura en cas de fallada

- Què fer en cas **de fallada** d'escriptura?
- Alternatives per a **escriptura immediata**
 - **Escriptura amb assignació (write allocate)**
 - Copiar primer el bloc de MP a MC, i procedir com si fos un encert, és a dir, escrivint als dos llocs
 - (és l'única que implementa Mars)
 - **Escriptura sense assignació (no write allocate)**
 - Sols s'escriu la dada en MP (posteriors accessos seguiran fallant)
 - Alguns programes escriuen molts blocs sencers abans de llegir-los (inicialització)

Polítiques d'escriptura en cas de fallada

- Què fer en cas **de fallada** d'escriptura?
- Alternatives per a escriptura immediata
 - **Espectura amb assignació (write allocate)**
 - Copiar primer el bloc de MP a MC, i procedir com si fos un encert, és a dir, escrivint als dos llocs
 - (és l'única que implementa Mars)
 - **Espectura sense assignació (no write allocate)**
 - Sols s'escriu la dada en MP (posteriors accessos seguiran fallant)
 - Alguns programes escriuen molts blocs sencers abans de llegirlos (inicialització)
- Per a **escriptura retardada**
 - **Espectura amb assignació (write allocate)**
 - Copiar primer el bloc de MP a MC, i procedir com si fos un encert

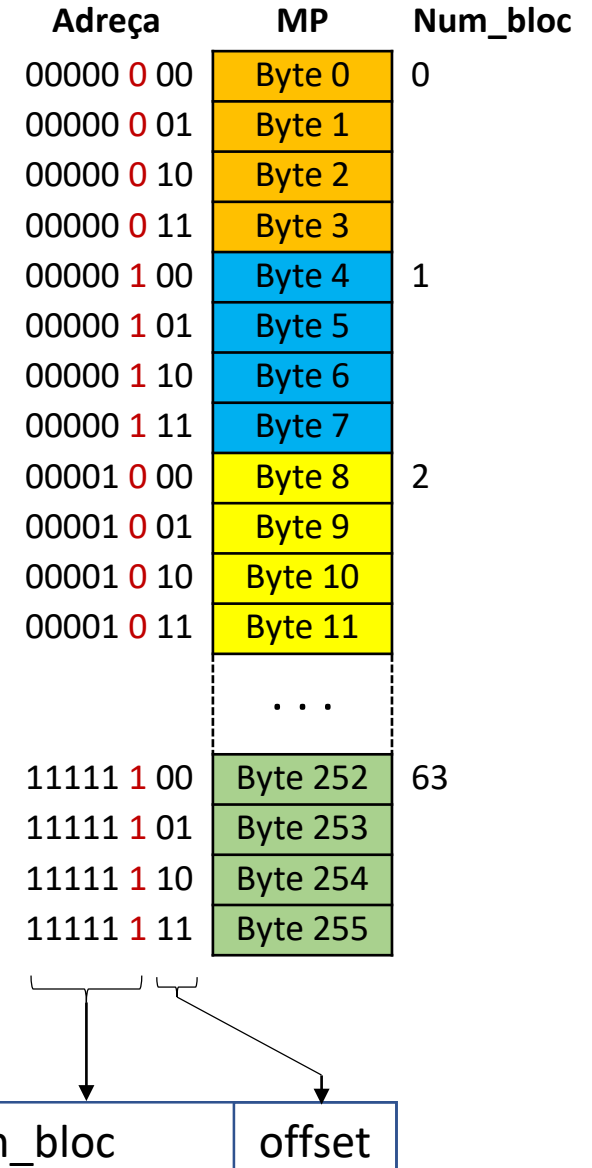
Exemple

Processador de 8 bits

Mida de bloc B = 4 bytes

→ 2 bits d'*offset*

→ 6 bits de *num_bloc*

Exemple

Processador de 8 bits

Mida de bloc B = 4 bytes

→ 2 bits d'*offset*

→ 6 bits de *num_bloc*

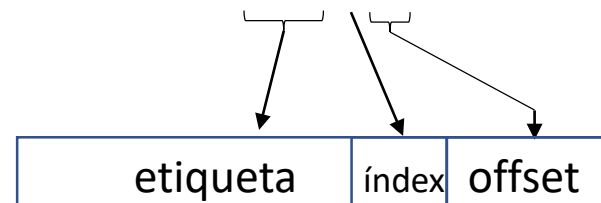
Cache de 2 línies (corresp. directa)

→ 1 bit d'*índex*

Memòria cache

Índex						
línia	V	Etiqueta	Dades			
0	0					
1	0					

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		
11111 1 00	Byte 252	63
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

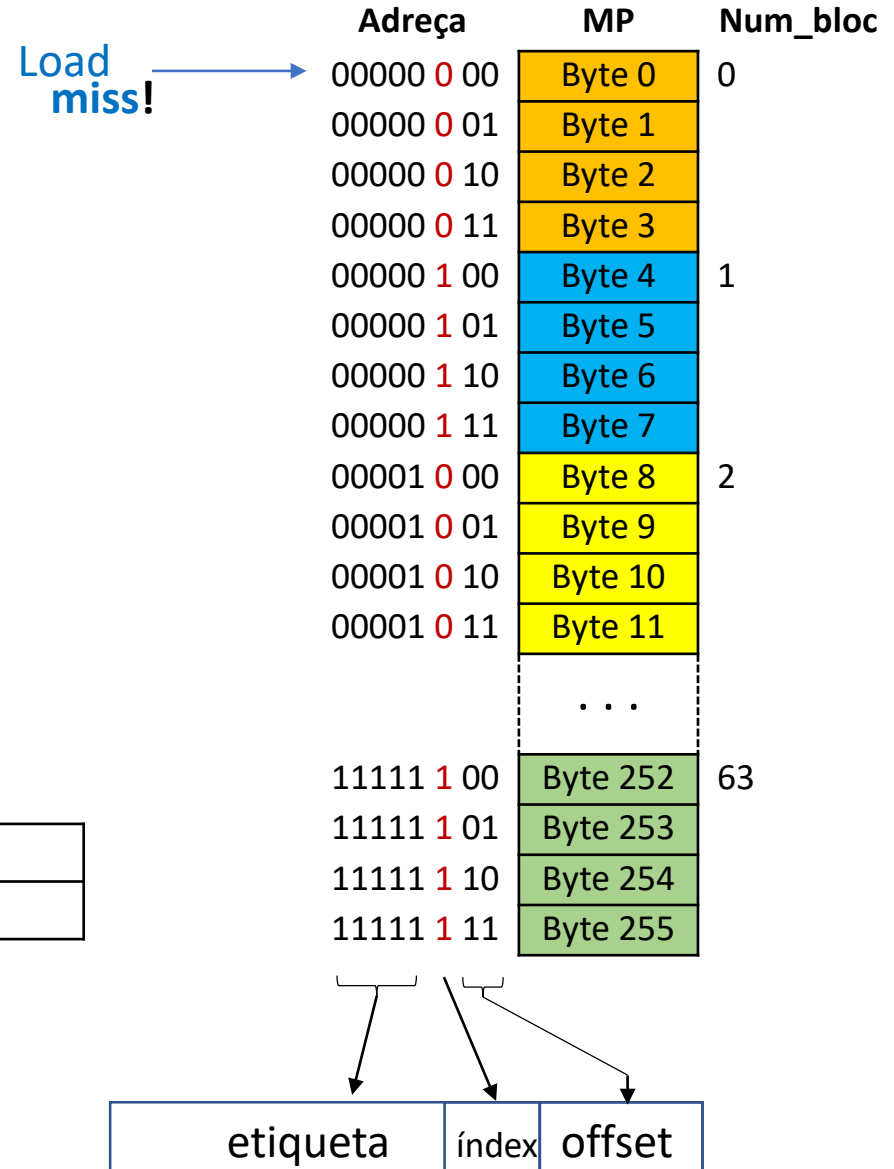
Exemple: lectures

Lectura

Load @ = 00000000

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	0					
1	0					

Exemple: lectures

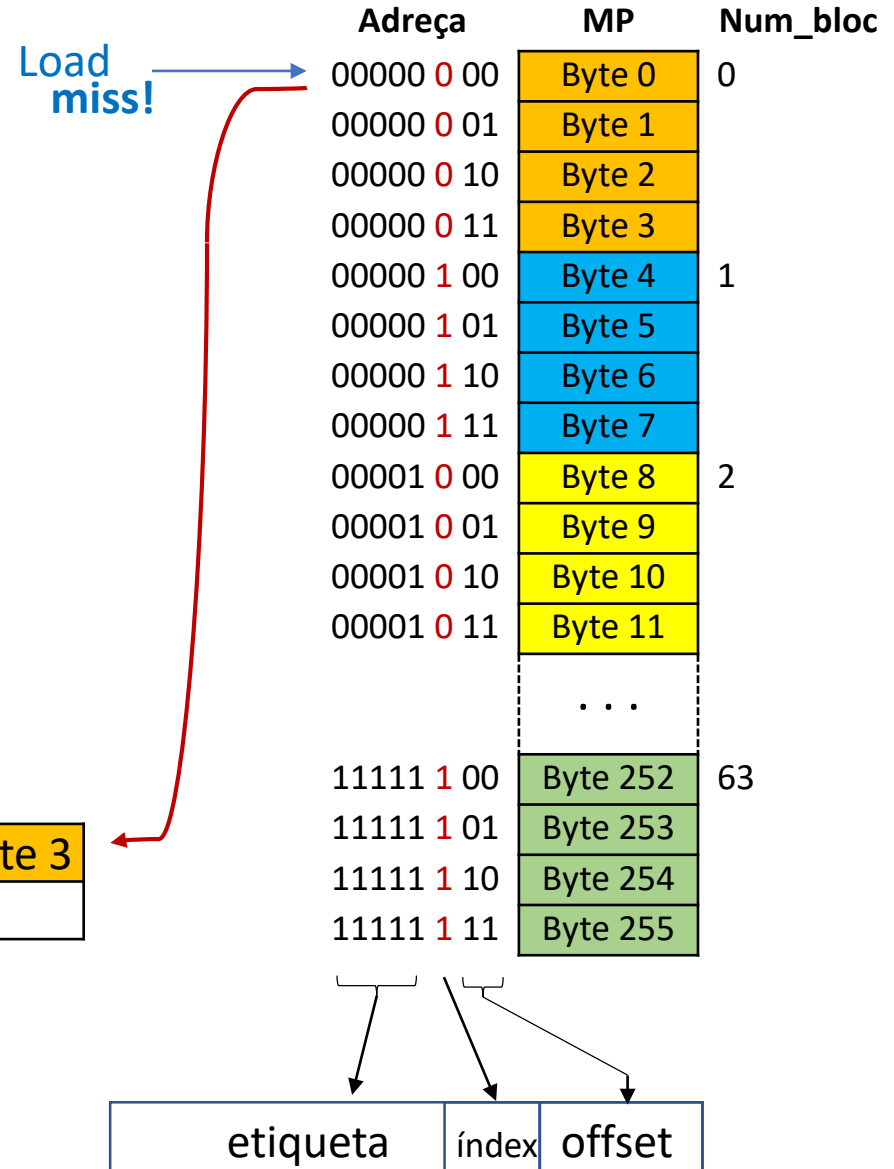
Lectura

Load @ = 00000000

copiem el bloc a la línia 0

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	0					

Exemple: lectures

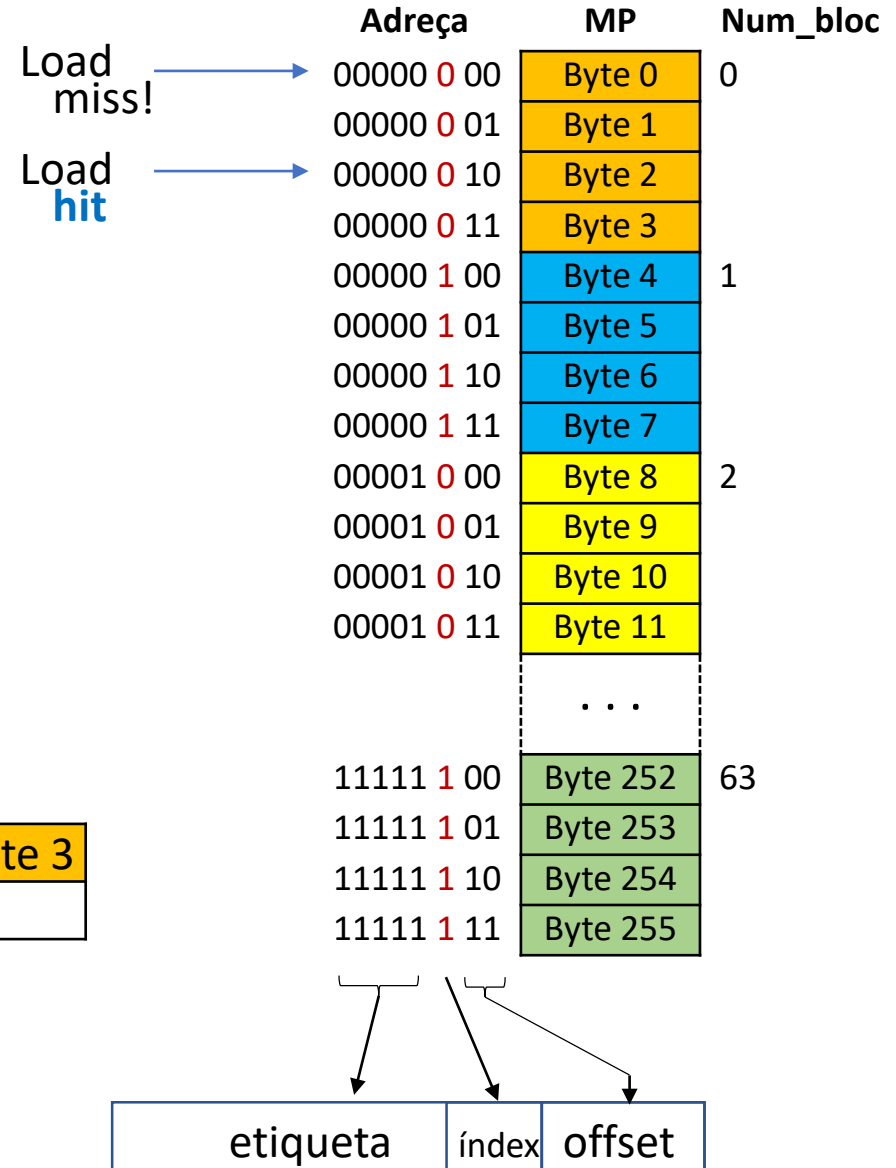
Lectura

Load @ = 00000000

Load @ = 00000010

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	0					

Exemple: lectures

Lectura

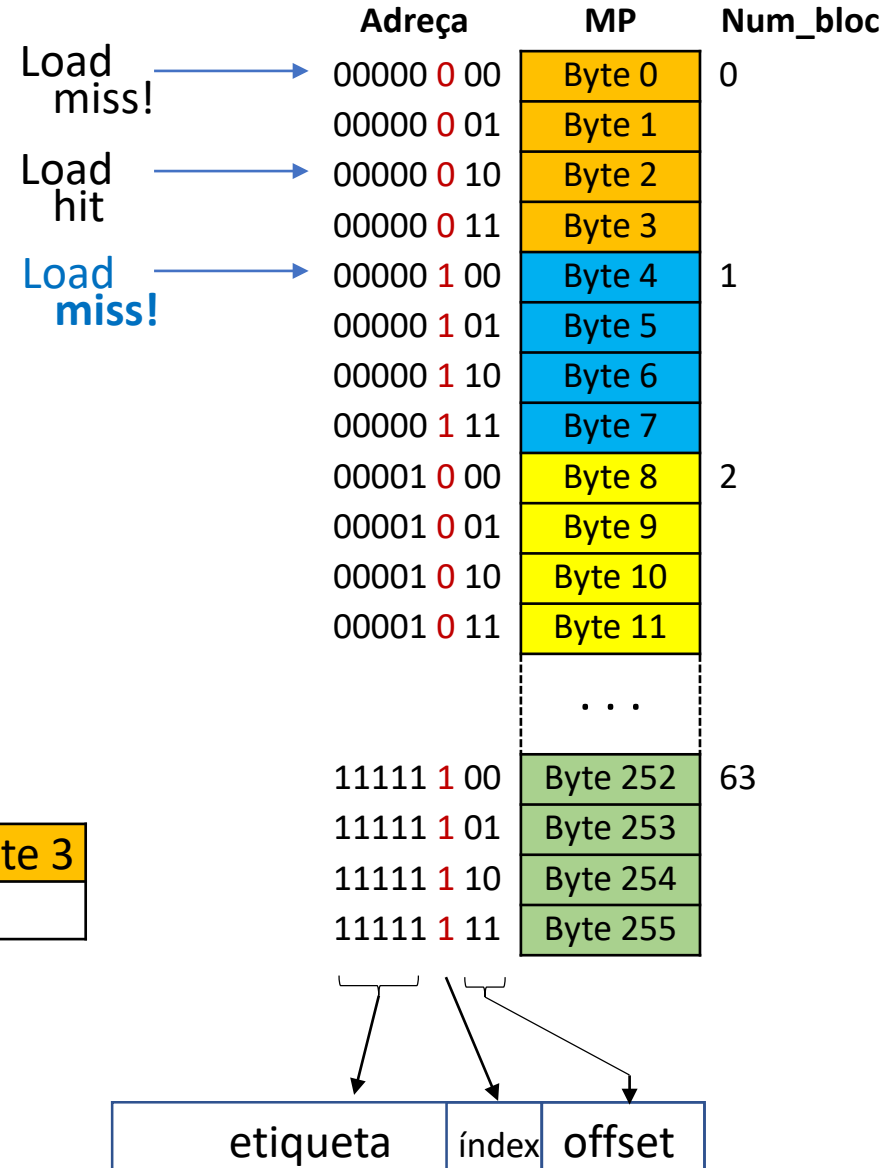
Load @ = 00000000

Load @ = 00000010

Load @ = 00000100

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	0					

Exemple: lectures

Lectura

Load @ = 00000000

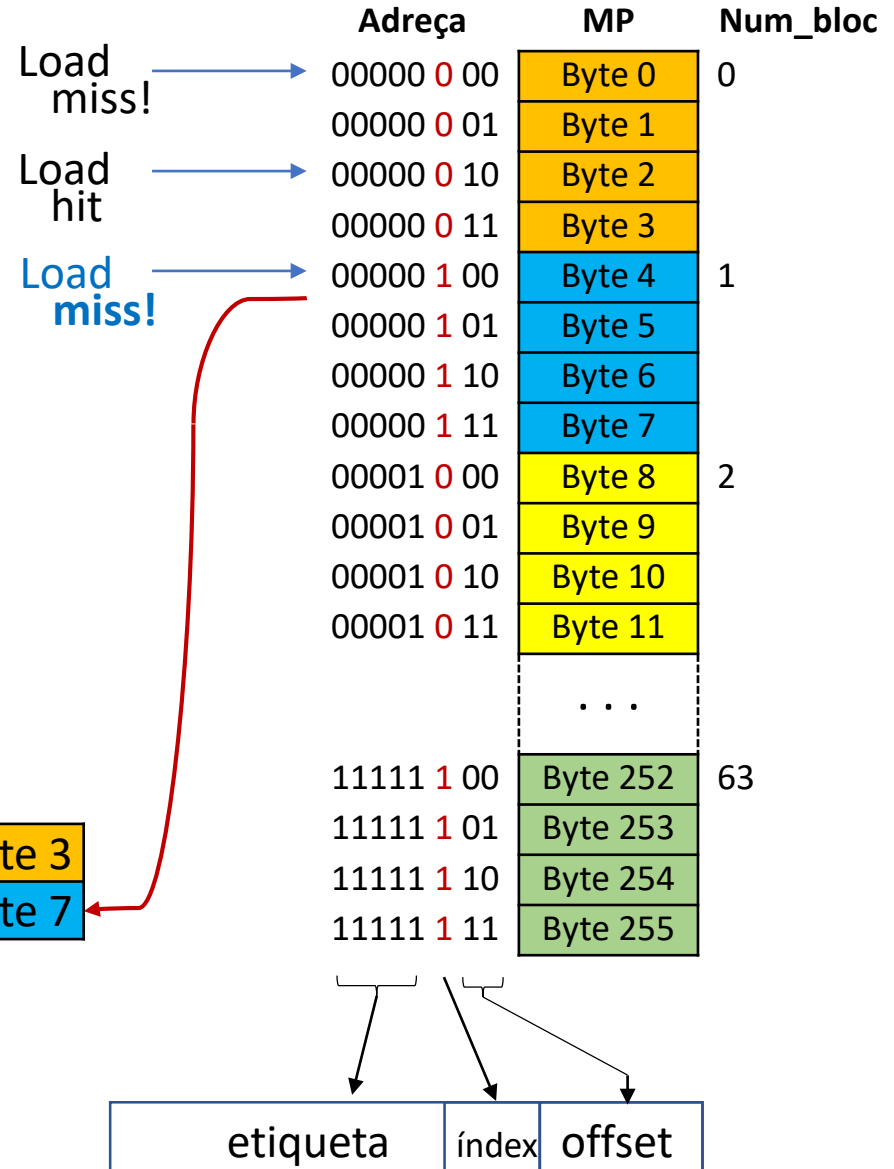
Load @ = 00000010

Load @ = 00000100

copiem el bloc a la línia 1

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: lectures

Lectura

Load @ = 00000000

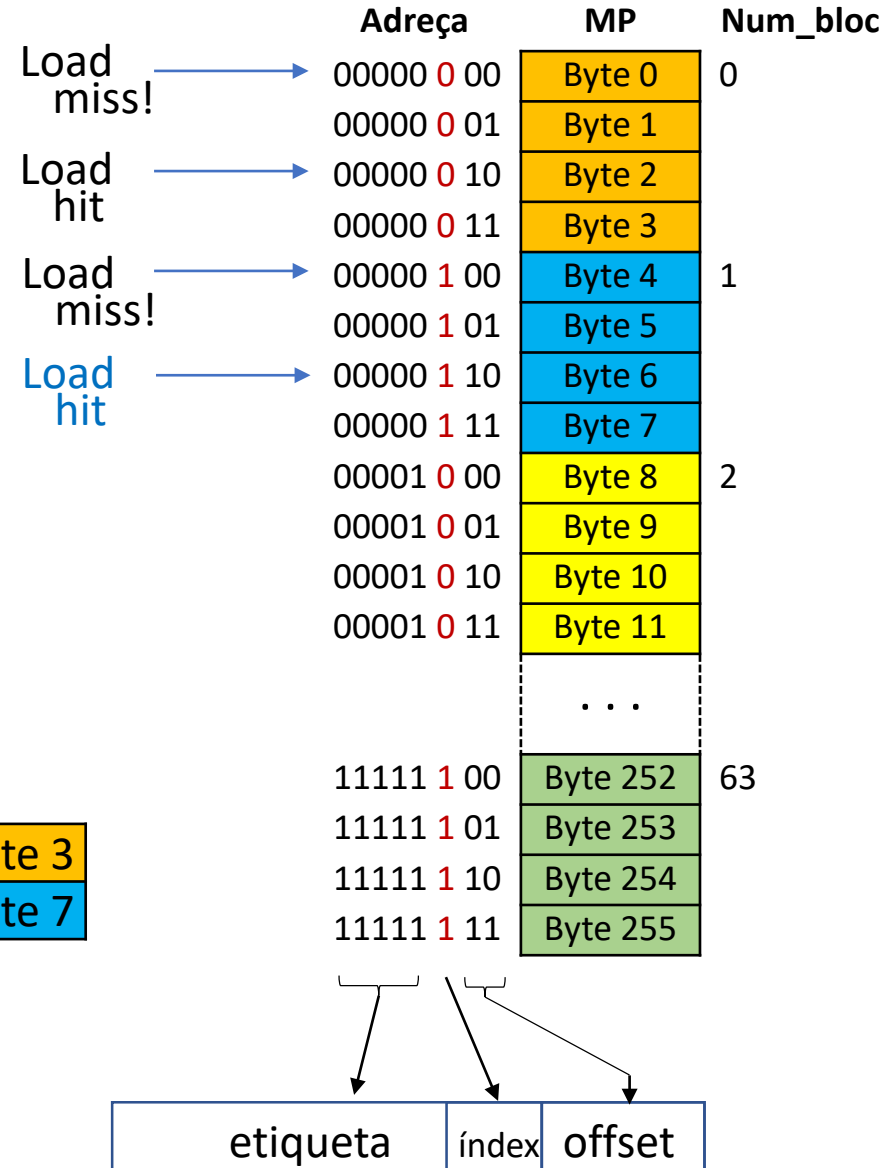
Load @ = 00000010

Load @ = 00000100

Load @ = 00000110

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

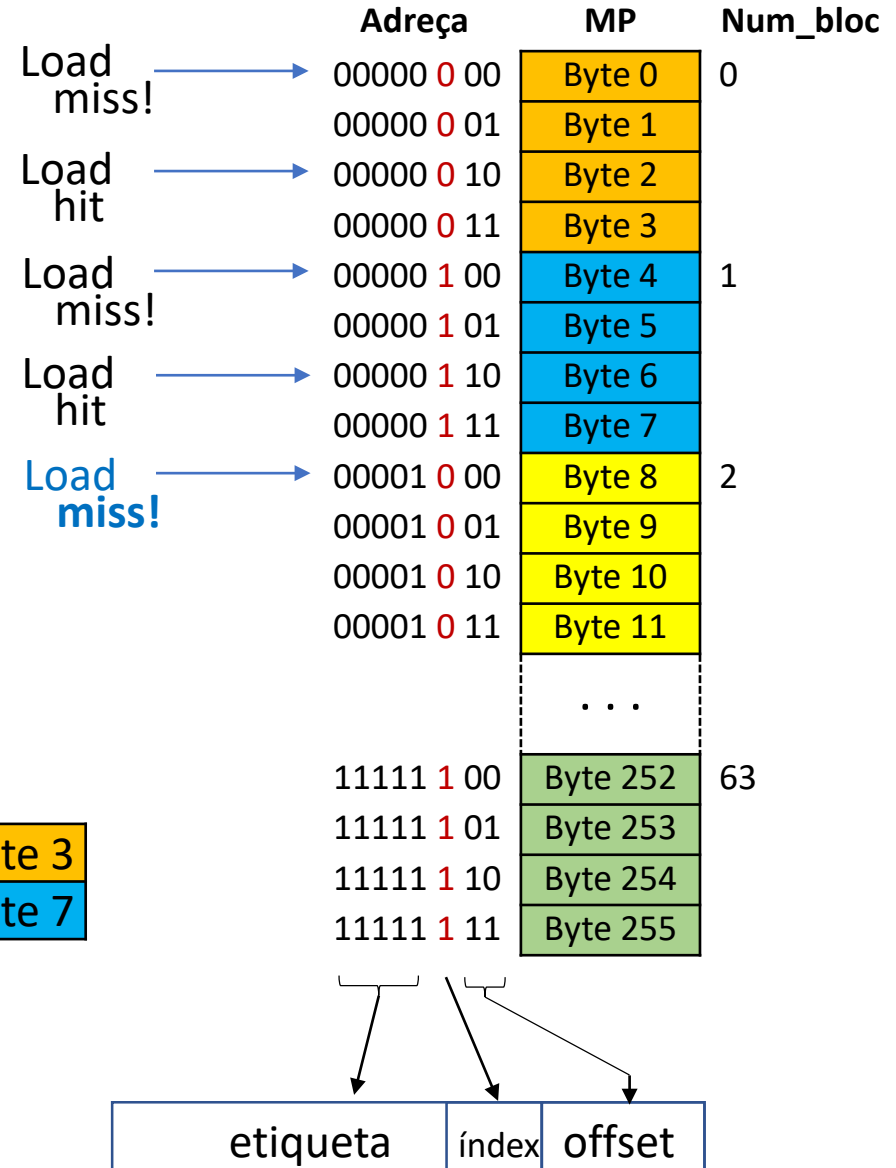
Exemple: lectures

Lectura

Load @ = 00000000
 Load @ = 00000010
 Load @ = 00000100
 Load @ = 00000110
 Load @ = 00001000

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: lectures

Lectura

Load @ = 00000000

Load @ = 00000010

Load @ = 00000100

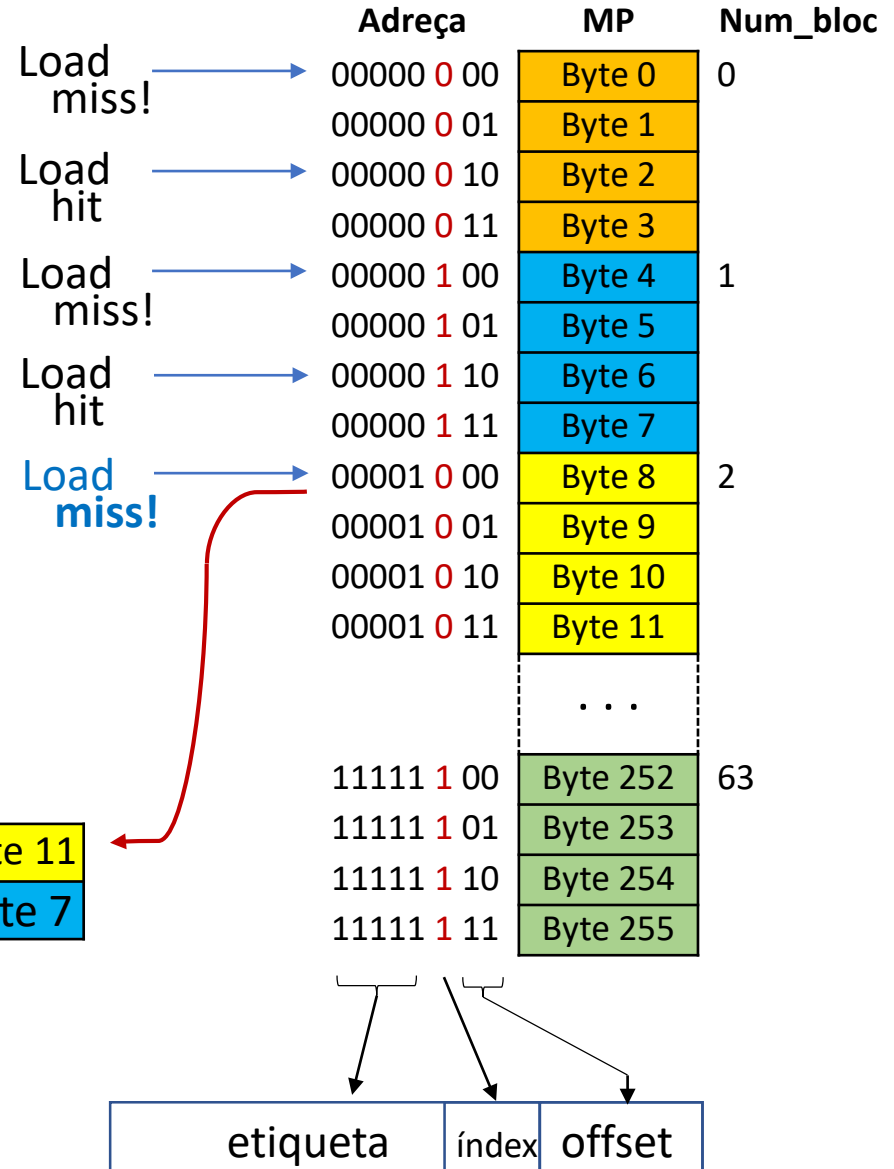
Load @ = 00000110

Load @ = 00001000

copiem el bloc a la línia 0

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura immediata
amb assignació

Exemple: escriptura

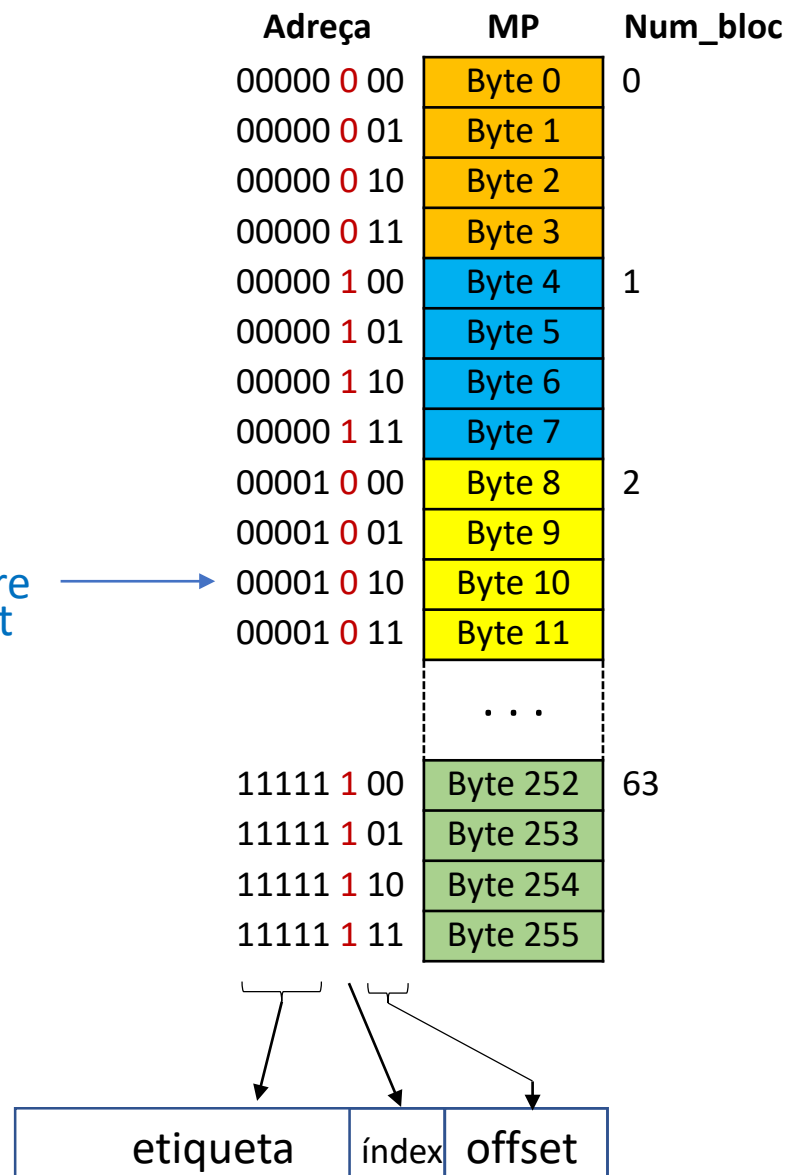
Espectura immediata amb assignació

Store @ = 00001010

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Exemple: escriptura

Espectura immediata amb assignació

Store @ = 00001010
escrivim a MC i MP

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		63
11111 1 00	Byte 252	
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

Exemple: escriptura

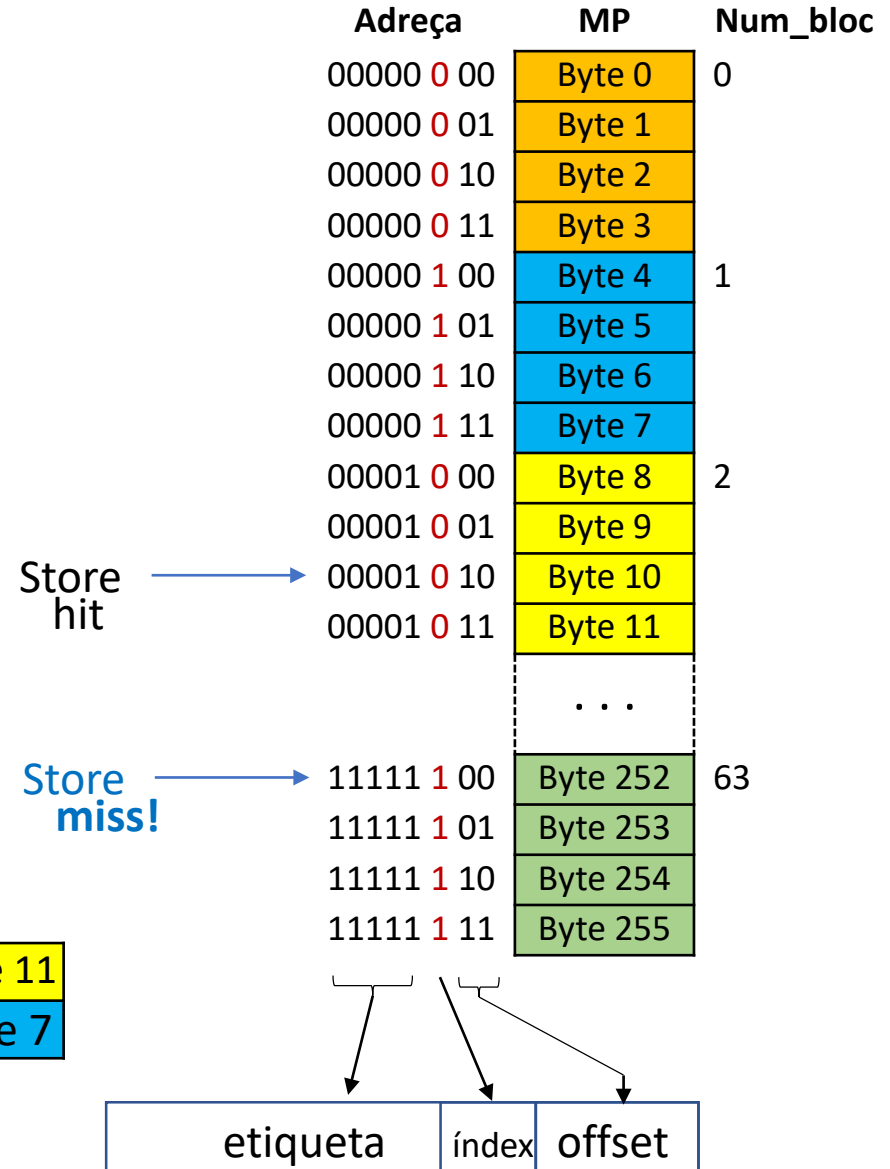
Espectura immediata amb assignació

Store @ = 00001010

Store @ = 11111100

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura immediata amb assignació

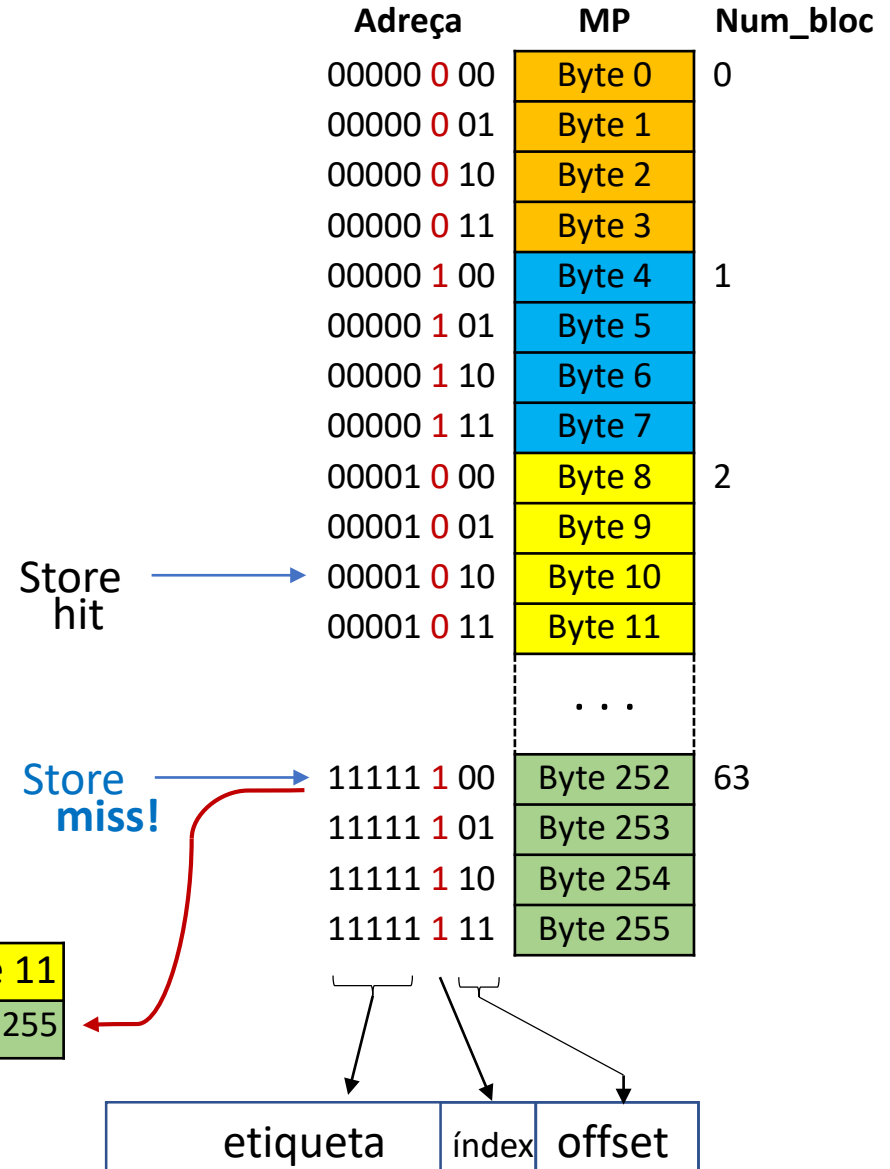
Store @ = 00001010

Store @ = 11111100

copiem el bloc a la línia 1

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	11111	Byte 252	Byte 253	Byte 254	Byte 255

Exemple: escriptura

Escriptura immediata amb assignació

Store @ = 00001010

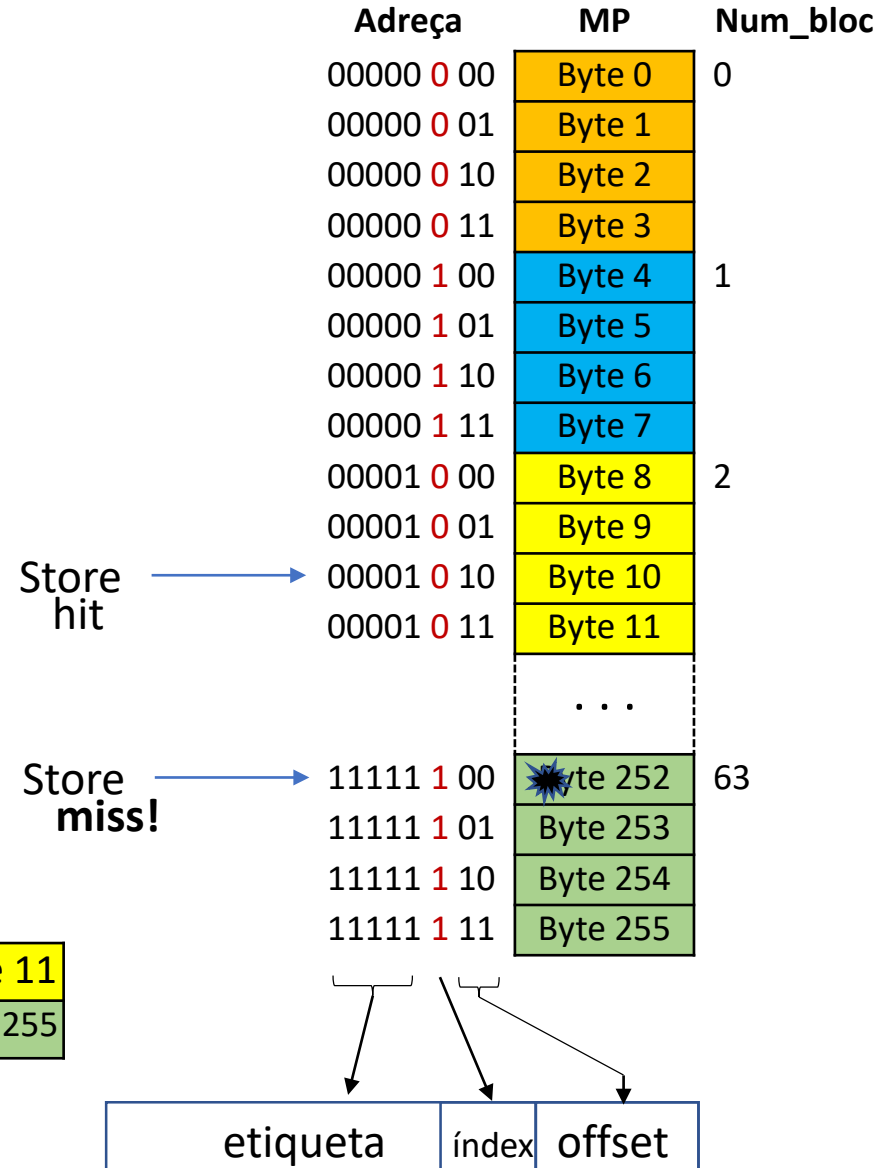
Store @ = 11111100

copiem el bloc a la línia 1

escrivim a MC i MP

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	11111	Byte 252	Byte 253	Byte 254	Byte 255

Exemple: escriptura

Escriptura immediata
sense assignació

Exemple: escriptura

Espectura immediata sense assignació

Store @ = 00001010

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		63
11111 1 00	Byte 252	
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

Exemple: escriptura

Espectura immediata sense assignació

Store @ = 00001010

→ Escriu a MC i MP

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		63
11111 1 00	Byte 252	
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

Exemple: escriptura

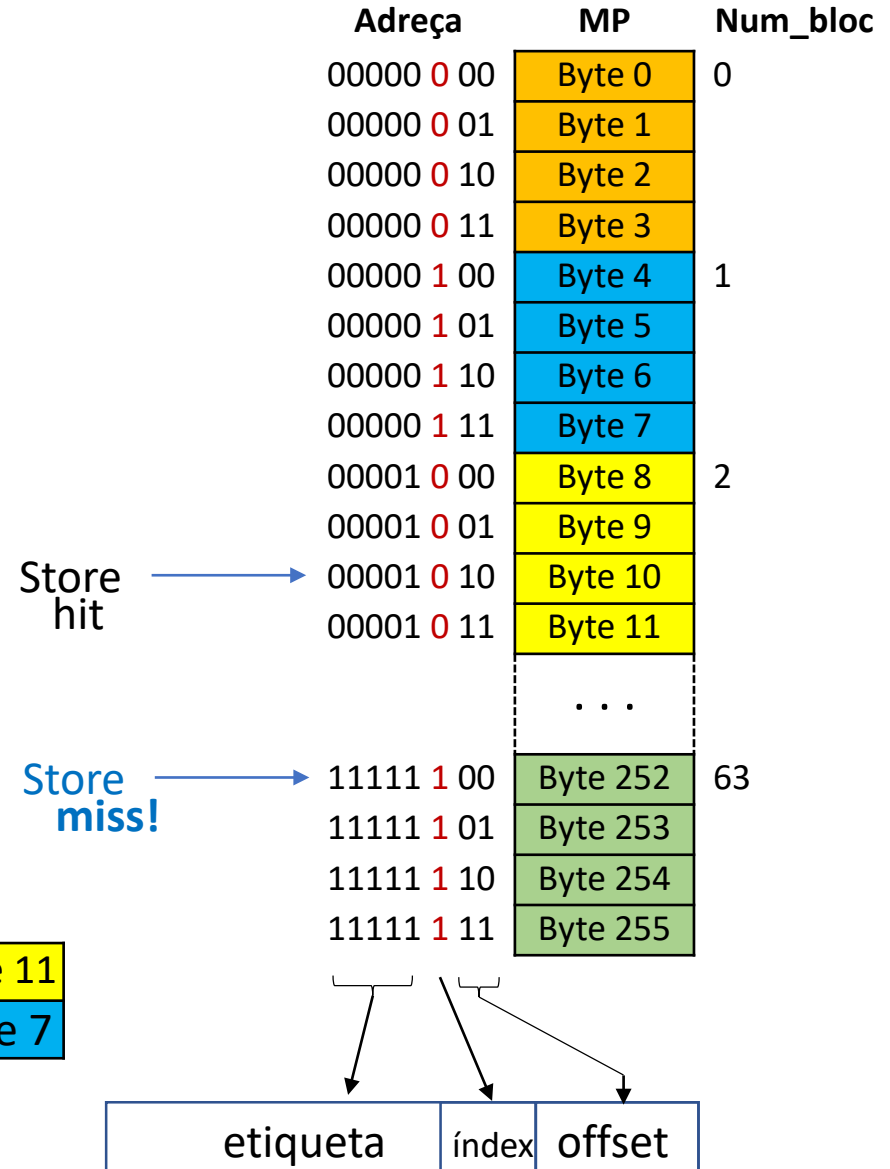
Espectura immediata sense assignació

Store @ = 00001010

Store @ = 11111100

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura immediata sense assignació

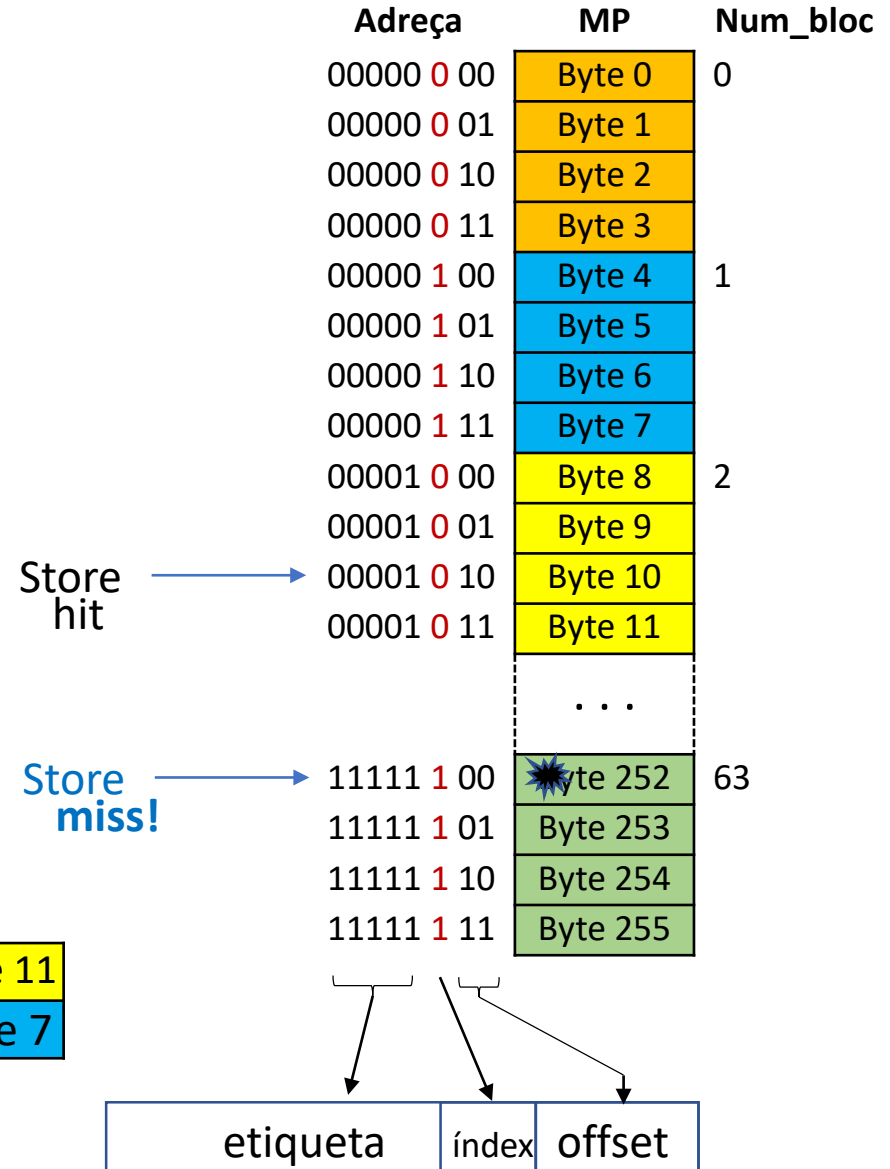
Store @ = 00001010

Store @ = 11111100

NO copia el bloc a MC
sols escriu a MP

Memòria cache

Índex línia	V	Etiqueta	Dades			
0	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

**Espectura retardada
amb assignació**

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	0	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	0	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		63
11111 1 00	Byte 252	
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

etiqueta

índex

offset

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Només escrivim a MC
posem D=1

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	0	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Store hit

Adreça	MP	Num_bloc
00000 0 00	Byte 0	0
00000 0 01	Byte 1	
00000 0 10	Byte 2	
00000 0 11	Byte 3	
00000 1 00	Byte 4	1
00000 1 01	Byte 5	
00000 1 10	Byte 6	
00000 1 11	Byte 7	
00001 0 00	Byte 8	2
00001 0 01	Byte 9	
00001 0 10	Byte 10	
00001 0 11	Byte 11	
...		63
11111 1 00	Byte 252	
11111 1 01	Byte 253	
11111 1 10	Byte 254	
11111 1 11	Byte 255	

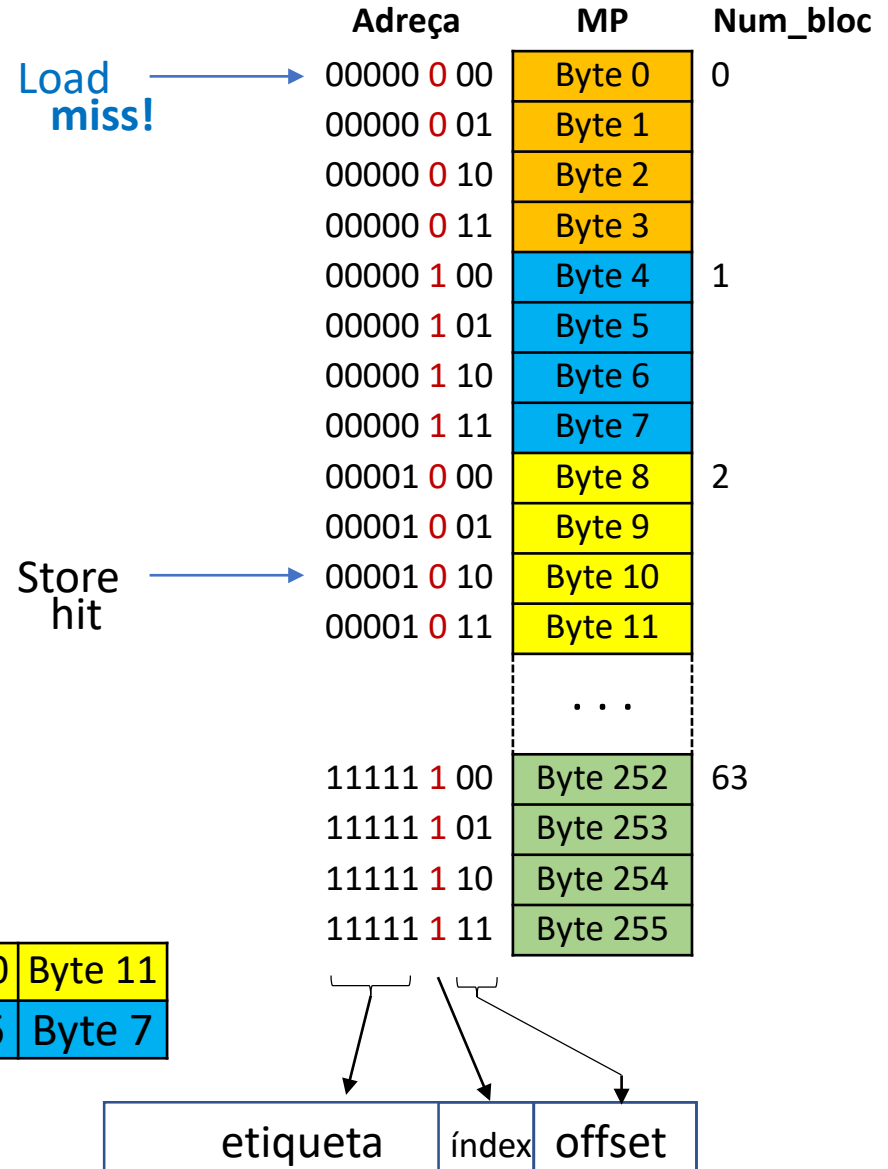

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Load @ = 00000000

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

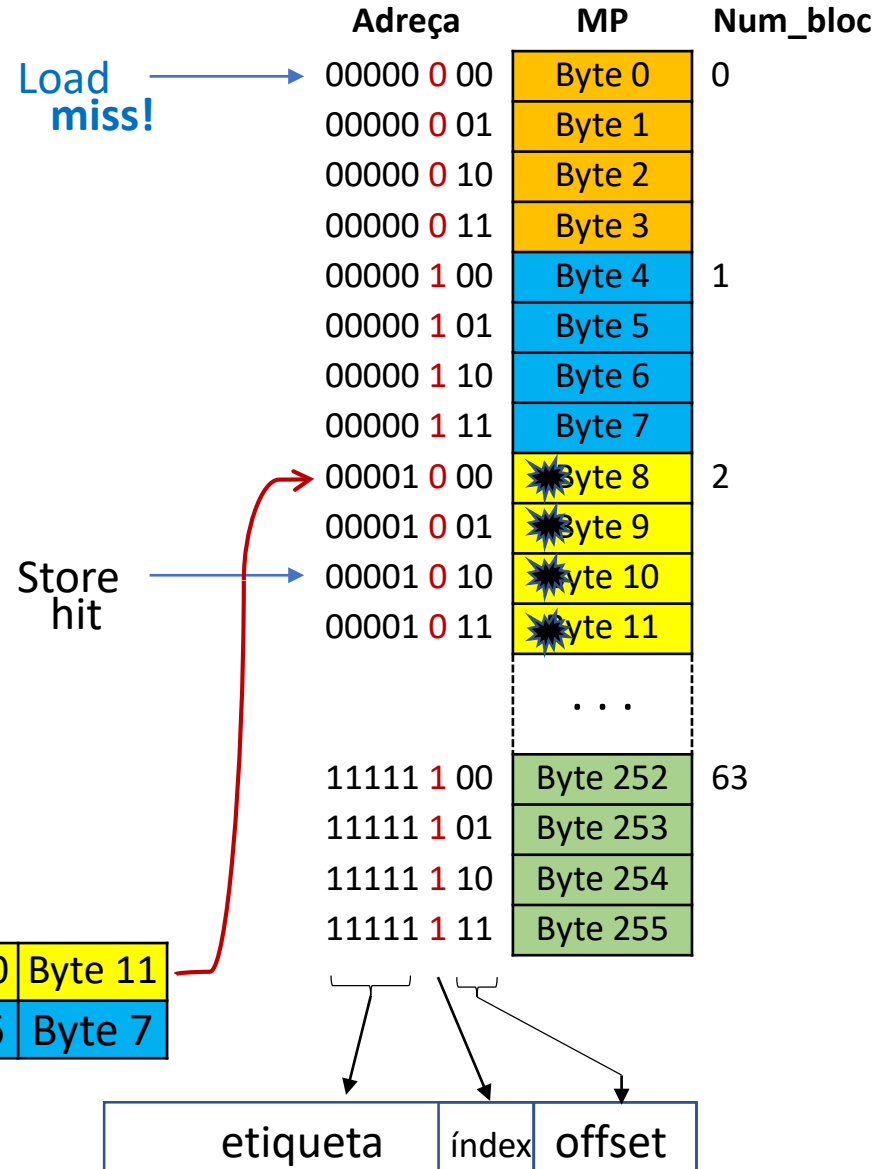
Load @ = 00000000

la línia 0 té D=1:

1.- escrivim línia 0 a MP

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	1	00001	Byte 8	Byte 9	Byte 10	Byte 11
1	1	0	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Load @ = 00000000

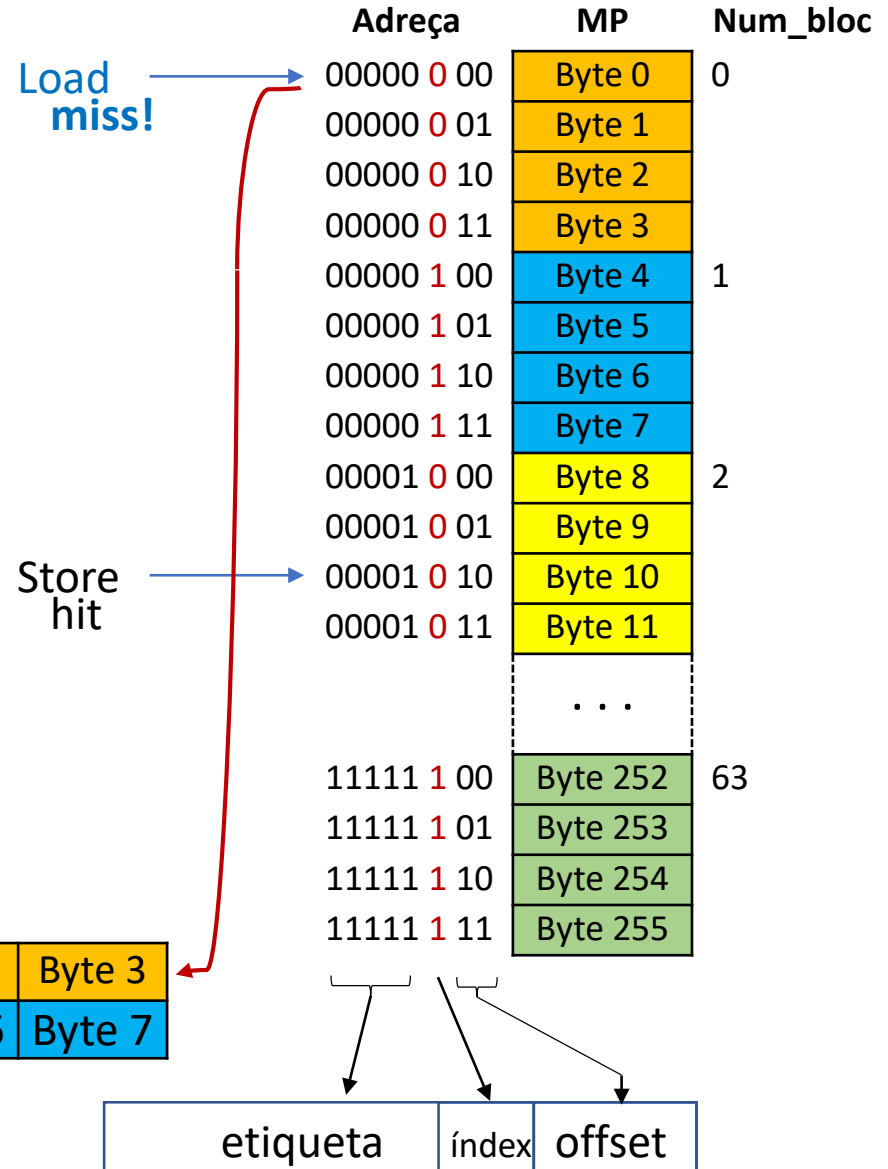
falla a la línia 0

1.- escrivim línia 0 a MP

2.- reemplaçem línia 0
i posem D=0

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	0	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	0	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

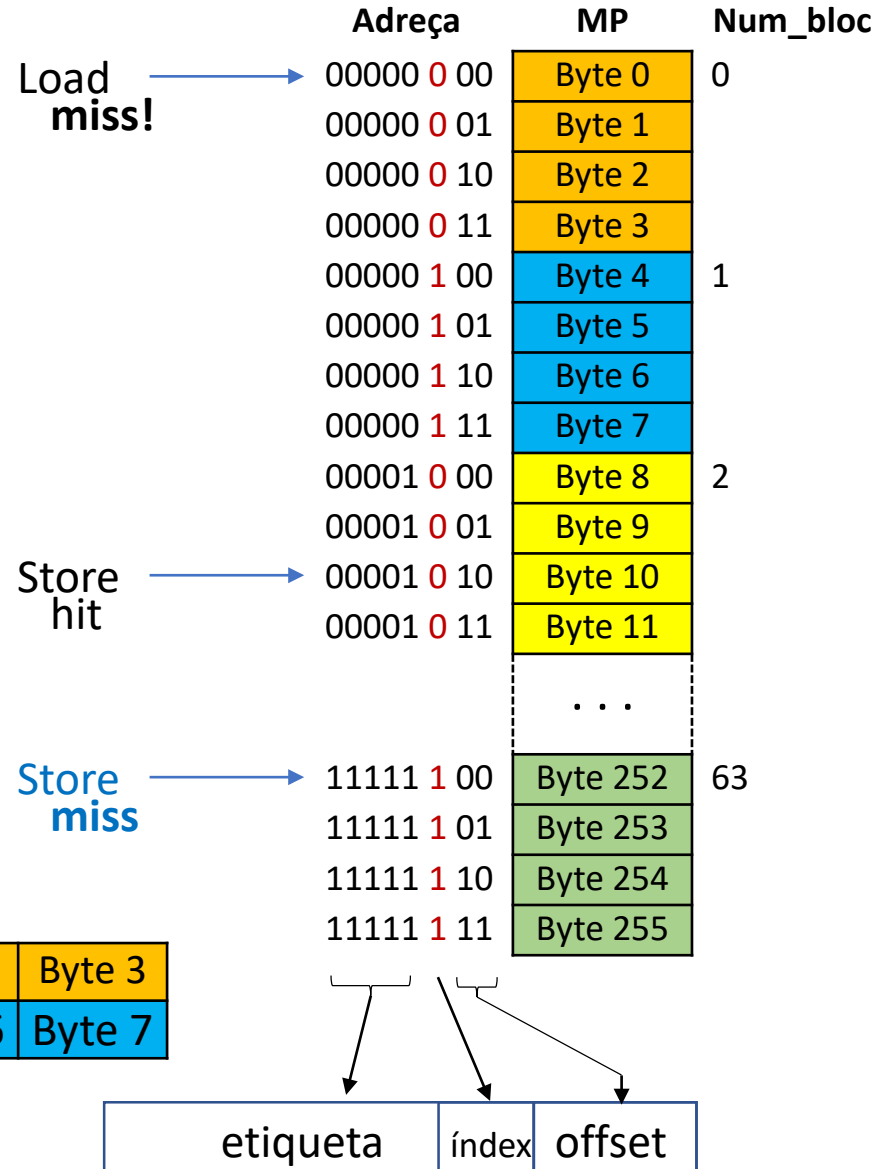
Store @ = 00001010

Load @ = 00000000

Store @ = 11111100

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	0	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	0	00000	Byte 4	Byte 5	Byte 6	Byte 7

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Load @ = 00000000

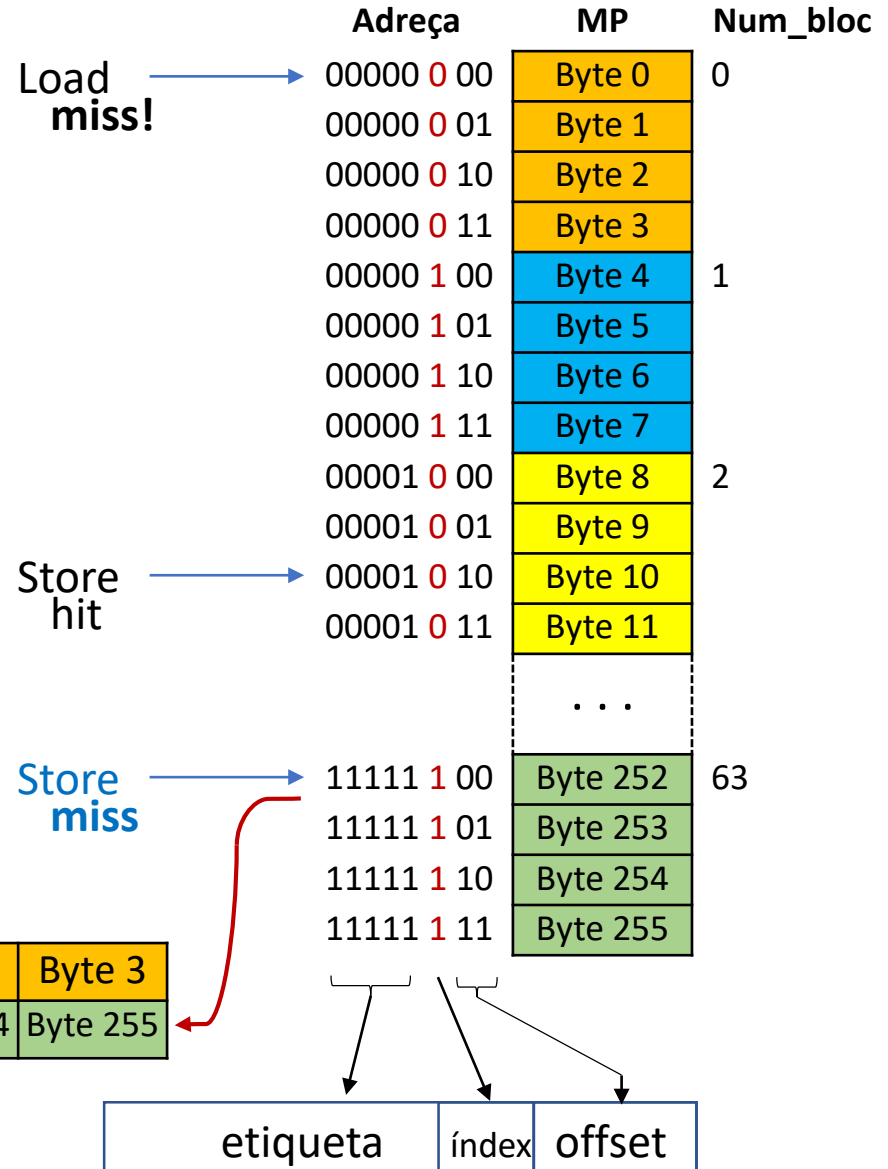
Store @ = 11111100

la línia 1 té D=0

copiem el bloc a la línia 1

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	0	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	0	11111	Byte 252	Byte 253	Byte 254	Byte 255

Exemple: escriptura

Espectura retardada amb assignació

Store @ = 00001010

Load @ = 00000000

Store @ = 11111100

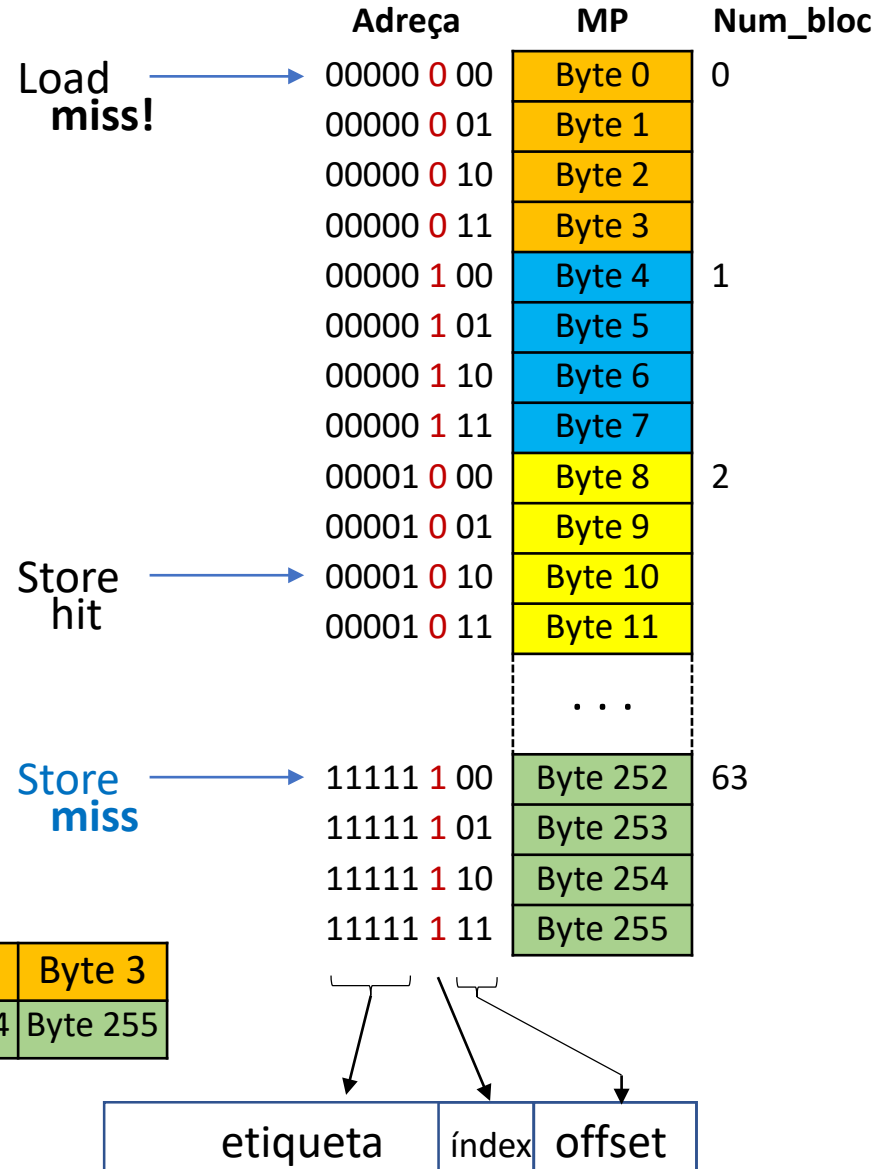
la línia 1 té D=0

copiem el bloc a la línia 1

escrivim solament a a MC
i posem D=1

Memòria cache

Índex línia	V	D	Etiqueta	Dades			
0	1	0	00000	Byte 0	Byte 1	Byte 2	Byte 3
1	1	1	00000	Byte 252	Byte 253	Byte 254	Byte 255

Impacte en el rendiment

- Temps d'accés a memòria
- Model de temps simplificat
- Impacte de la cache en el rendiment
- Temps d'accés mitjà

Temps d'accés a memòria

Definim el temps d'accés a la cache

- En cas de hit
 - $t_{\text{accés}} = t_h$
 - t_h : temps d'encert, que inclou
 - comprovar l'etiqueta (hit/miss)
 - Llegir o escriure la dada a la MC
- En cas de miss
 - $t_{\text{accés}} = t_h + t_p$
 - t_p : temps de penalització, que inclou
 - copiar blocs de MP a MC o viceversa

Model de temps simplificat

- Escriptura immediata: assumirem que
 - Hi ha un buffer d'escriptura de mida il·limitada amb totes les escriptures pendents d'anar a MP
 - Un cop ha escrit al buffer, la CPU prossegueix, en paral·lel a les escriptures a MP
 - Cap accés posterior entra en conflicte amb escriptures pendents
- Per tal de modelar t_p , definim
 - Copiar un bloc de MP a MC o viceversa: t_{bloc}
 - Servir la dada de MC a CPU o viceversa: t_h (igual que els encerts)
- t_p depèn de la política d'escriptura

Model de temps simplificat: t_p

- Escriptura immediata sense assignació
 - Lectura
 - Copiar el bloc de MP a MC i servir la dada a la CPU ($t_p = t_{\text{bloc}} + t_h$)
 - Escriptura
 - Escriure al buffer en paral·lel a comprovar etiqueta ($t_p = 0$)
- Escriptura immediata amb assignació
 - Lectura o escriptura
 - Copiar el bloc de MP a MC i servir la dada a la CPU ($t_p = t_{\text{bloc}} + t_h$)
- Escriptura retardada (amb assignació)
 - Igual per a lectures o escriptures
 - Si el nou bloc reemplaça un bloc **no-modificat** ($D=0$)
 - Copiar el bloc de MP a MC i servir la dada a la CPU ($t_p = t_{\text{bloc}} + t_h$)
 - Si el nou bloc reemplaça un bloc **modificat** ($D=1$)
 - Copiar el bloc dirty de MC a MP (t_{bloc})
 - Copiar el bloc de MP a MC i servir la dada a la CPU ($t_{\text{bloc}} + t_h$)
 - Total: $t_p = 2 \times t_{\text{bloc}} + t_h$

Model de temps simplificat: t_p

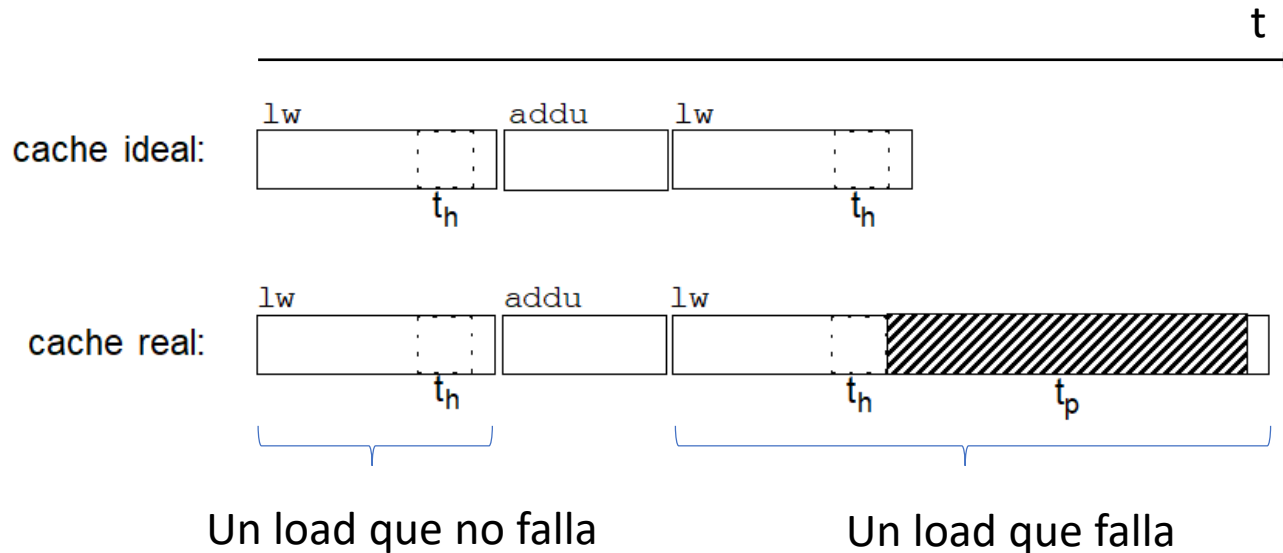
En resum:

t_p	Immediata sense assignació	Immediata amb assignació
Lectura	$t_{\text{bloc}} + t_h$	$t_{\text{bloc}} + t_h$
Escriptura	0	$t_{\text{bloc}} + t_h$

t_p	Retardada amb assignació
Bloc NO modificat	$t_{\text{bloc}} + t_h$
Bloc modificat	$2 \times t_{\text{bloc}} + t_h$

Impacte de les fallades en el rendiment

- Exemple: lw - addu - lw
(ignorem el fetch d'instruccions)
 - Cas 1: cache ideal, sense fallades
 - Cas 2: cache real

Impacte de les fallades en el rendiment

- Components del temps d'execució (de CPU)
 - Cicles executant-se el programa (part blanca)
 - Inclou el temps d'encert t_h
 - Inclou tot el processament: decodificació, registres, ALU, etc.
 - Cicles de penalització esperant la memòria (part ratllada)
 - Consisteix només en les penalitzacions t_p
- Definim alguns termes:
 - n_{cicles} = els que tarda l'execució en el cas real
 - $n_{\text{cicles_ideal}}$ = els que tarda l'execució del cas ideal
 - $n_{\text{cicles_penal}}$ = cicles de penalització per fallades
 - n_{ins} = instruccions executades
 - nr = referències a memòria (per instrucció)
= $\text{num_referencies} / n_{\text{ins}}$

Impacte de les fallades en el rendiment

- Temps d'execució (recordem el tema 1)

- $t_{\text{exe}} = n_{\text{cicles}} \times t_c$

- Cicles d'execució

- $n_{\text{cicles}} = n_{\text{cicles_ideal}} + n_{\text{cicles_penal}}$

- Cicles d'execució (per instrucció)

- $\text{CPI} = (n_{\text{cicles_ideal}} + n_{\text{cicles_penal}}) / n_{\text{ins}}$
 $= \text{CPI}_{\text{ideal}} + \text{CPI}_{\text{penal}}$

- Cicles de penalització (per instrucció)

- $\text{CPI}_{\text{penal}} = n_{\text{cicles_penal}} / n_{\text{ins}}$
 $= (t_p \times \text{num_fallades}) / n_{\text{ins}}$
 $= t_p \times (m \times \text{num_referencies}) / n_{\text{ins}}$
 $= t_p \times m \times nr$

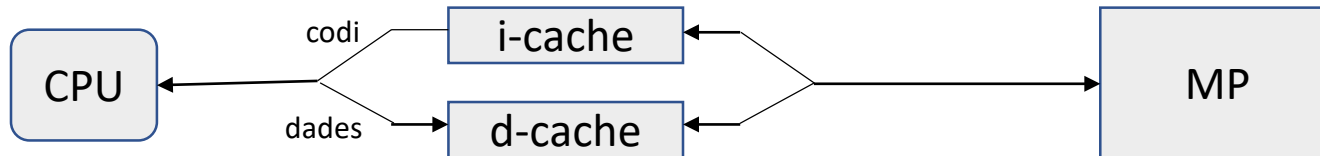
- Resumint, t_{exe} depèn de t_p i m

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

Exemple

- Donat el sistema

- Cache d'instruccions (i-cache): $m_i = 2\%$
- Cache de dades (d-cache): $m_d = 4\%$

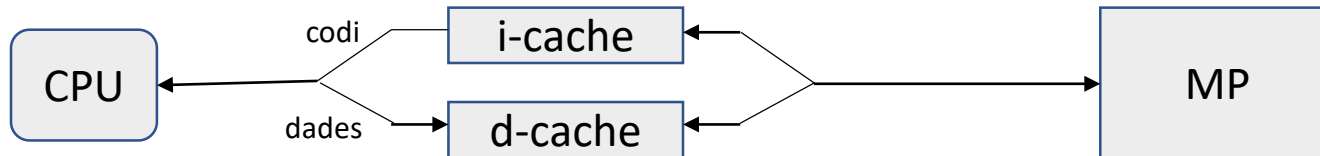

- $t_p = 100$ cicles
- $CPI_{ideal} = 2,5$
- 36% de les instruccions accedeixen d-cache (loads/stores)
- 100% de les instruccions fan "fetch" a la i-cache
- Calcular els cicles de penalització (per instrucció)
 - CPI_{penal} (i-cache) =
 - CPI_{penal} (d-cache) =
- Calcular els cicles d'execució (per instrucció)
 - $CPI =$

Exemple

- Donat el sistema

- Cache d'instruccions (i-cache): $m_i = 2\%$
- Cache de dades (d-cache): $m_d = 4\%$

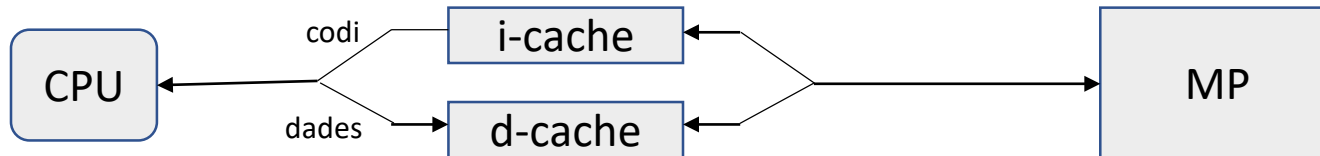

- $t_p = 100$ cicles
- $CPI_{ideal} = 2,5$
- 36% de les instruccions accedeixen d-cache (loads/stores)
- 100% de les instruccions fan "fetch" a la i-cache
- Calcular els cicles de penalització (per instrucció)
 - $CPI_{penal} (i-cache) = (1,00 \times 0,02 \times 100) = 2$
 - $CPI_{penal} (d-cache) = (0,36 \times 0,04 \times 100) = 1,44$
- Calcular els cicles d'execució (per instrucció)
 - $CPI =$

Exemple

- Donat el sistema

- Cache d'instruccions (i-cache): $m_i = 2\%$
- Cache de dades (d-cache): $m_d = 4\%$

- $t_p = 100$ cicles
- $CPI_{ideal} = 2,5$
- 36% de les instruccions accedeixen d-cache (loads/stores)
- 100% de les instruccions fan "fetch" a la i-cache
- Calcular els cicles de penalització (per instrucció)
 - $CPI_{penal} (i-cache) = (1,00 \times 0,02 \times 100) = 2$
 - $CPI_{penal} (d-cache) = (0,36 \times 0,04 \times 100) = 1,44$
- Calcular els cicles d'execució (per instrucció)
 - $CPI = 2,5 + 2 + 1,44 = 5,94$

Temps d'accés mitjà

- Hem vist que t_{exe} depèn de m i t_p
 - Ens interessa reduir la taxa de fallades m augmentant la capacitat?
 - **No!** Perquè augmentaria el temps d'encert t_h !
- Però com influeix t_h en t_{exe} ?
 - Estava inclòs dins $n_{\text{cicles_ideal}}$ → no sabem com influeix
 - Usarem una mètrica que tingui en compte m , t_p i també t_h
- Temps d'accés mitjà a memòria t_{am} (=AMAT en anglès)

$$t_{\text{am}} = t_h + m \times t_p$$

Temps d'accés mitjà

- Hem vist que t_{exe} depèn de m i t_p
 - Ens interessa reduir la taxa de fallades m augmentant la capacitat?
 - **No!** Perquè augmentaria el temps d'encert t_h !
- Però com influeix t_h en t_{exe} ?
 - Estava inclòs dins $n_{\text{cicles_ideal}}$ → no sabem com influeix
 - Usarem una mètrica que tingui en compte m , t_p i també t_h
- Temps d'accés mitjà a memòria t_{am} (=AMAT en anglès)

$$t_{\text{am}} = t_h + m \times t_p$$
- Exemple: Suposem un sistema amb
 - $t_c = 0,75$ ns, $t_h = 1$ cicle, $t_p = 20$ cicles, $m = 5\%$
 - Calcular el temps d'accés mitjà: en cicles, i en ns

Temps d'accés mitjà

- Hem vist que t_{exe} depèn de m i t_p
 - Ens interessa reduir la taxa de fallades m augmentant la capacitat?
 - **No!** Perquè augmentaria el temps d'encert t_h !
- Però com influeix t_h en t_{exe} ?
 - Estava inclòs dins $n_{\text{cicles_ideal}}$ → no sabem com influeix
 - Usarem una mètrica que tingui en compte m , t_p i també t_h
- Temps d'accés mitjà a memòria t_{am} (=AMAT en anglès)

$$t_{\text{am}} = t_h + m \times t_p$$

- Exemple: Suposem un sistema amb
 - $t_c = 0,75$ ns, $t_h = 1$ cicle, $t_p = 20$ cicles, $m = 5\%$
 - Calcular el temps d'accés mitjà: en cicles, i en ns
- $$t_{\text{am}} = 1 + 0,05 \times 20 = 2 \text{ cicles}$$
- $$t_{\text{am}} = 2 \times 0,75 = 1,5 \text{ ns}$$

Conclusions sobre el rendiment

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Com augmentar el rendiment del computador?
 - Millorant només el processament dins la CPU (menor $\text{CPI}_{\text{ideal}}$)
 - Major proporció de la penalització ($\text{CPI}_{\text{penal}}$)
És el "gap" creixent entre CPU i Memòria
 - Augmentant la freqüència de rellotge (menor t_c)
 - Però si no millorem el comportament de la memòria ...
 - t_p augmentarà (més cicles) → major $\text{CPI}_{\text{penal}}$
 - t_h augmentarà (més cicles) → major $\text{CPI}_{\text{ideal}}$
- Conclusió
 - Quan mesurem el rendiment del sistema, no podem ignorar el comportament de la cache
 - Millorar m → associativitat
 - Millorar t_p → caches multinivell

Milllores de rendiment

- Associativitat
- Caches multinivell
- Tipologia de les fallades

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

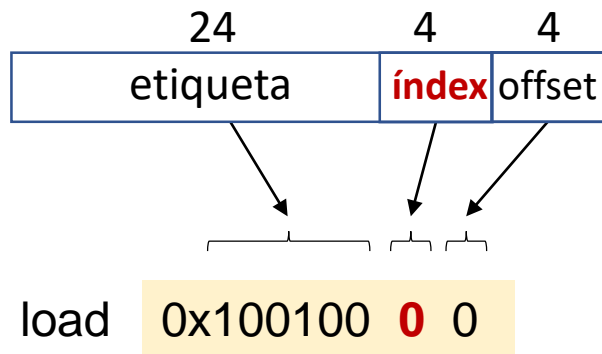
load 0x100100 **0** 0

Memòria cache

Índex de línia	V	Etiqueta	Dades
0	0		
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

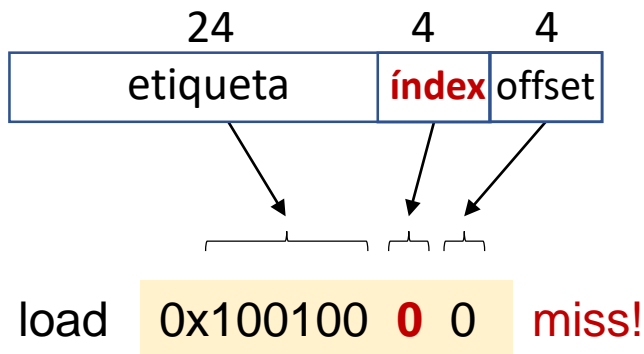

Memòria cache

Índex de línia	V	Etiqueta	Dades
0	0		
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

V=0!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

15

Memòria cache

V

Etiqueta

Dades

0

0

0

0

0

0

...

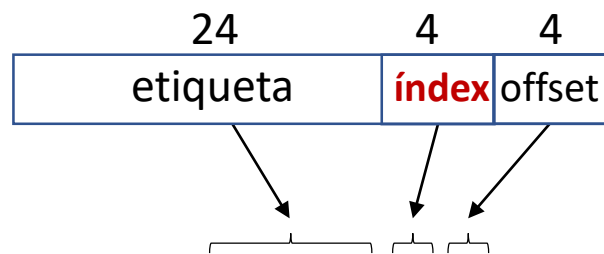
0

...	...

...	...

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load 0x100100 **0** 0 miss

copiar bloc!
V=1

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

15

1

0

0

0

0

0

...

0

Memòria cache

V

Etiqueta

Dades

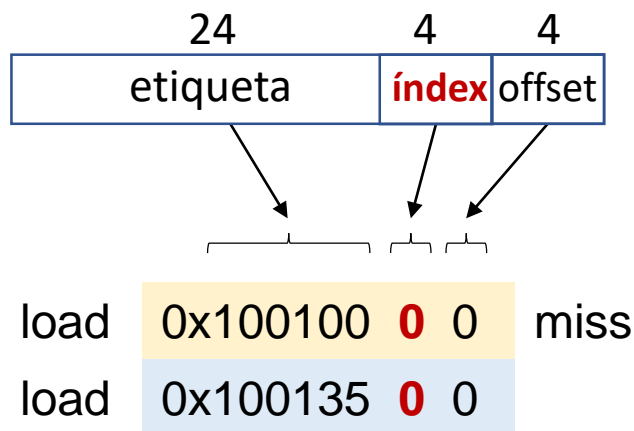
100100

...

...

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

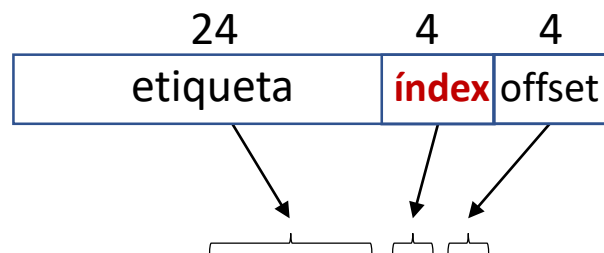

Memòria cache

Índex de línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	100100	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load 0x100100 **0** 0 miss

load 0x100135 **0** 0 **miss!**

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

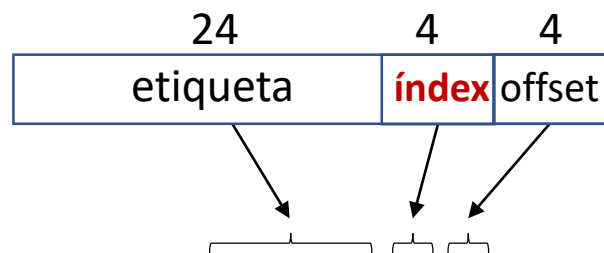
15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100100	
0		
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load 0x100100 **0** 0 miss

load 0x100135 **0** 0 **miss**

Reemplaçar
Bloc!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

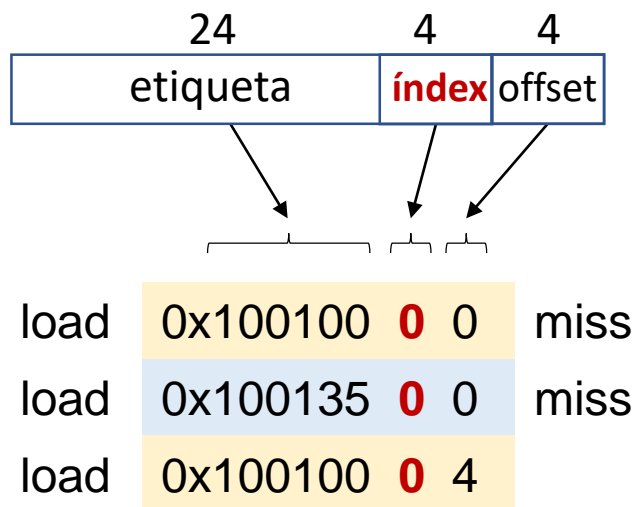
15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100135	
0		
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

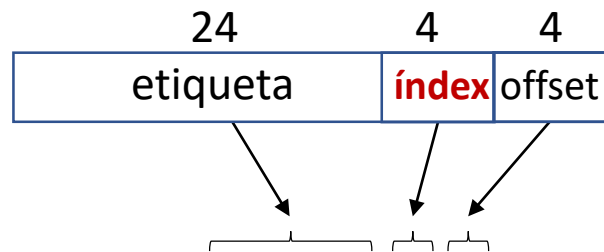

Memòria cache

Índex de línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	100135	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load 0x100100 **0** 0 miss

load 0x100135 **0** 0 miss

load 0x100100 **0** 4 **miss!**

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

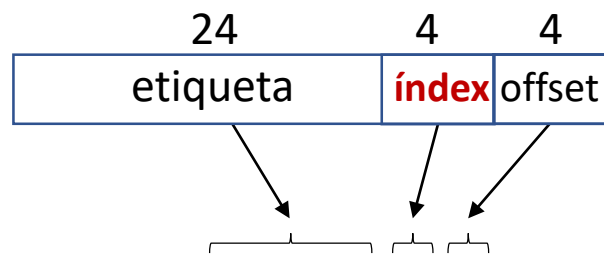
15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100135	
0		
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load 0x100100 **0** 0 miss

load 0x100135 **0** 0 miss

load 0x100100 **0** 4 **miss!**

Reemplaçar
Bloc!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

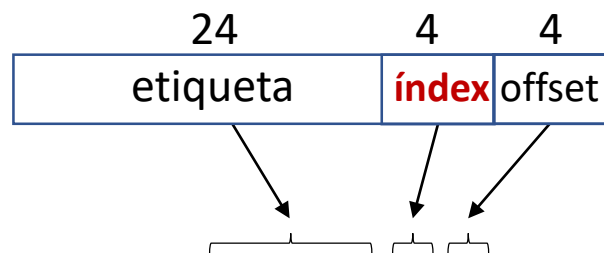
15

Memòria cache

	V	Etiqueta	Dades
0	1	100100	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load	0x100100	0	0	miss
load	0x100135	0	0	miss
load	0x100100	0	4	miss
load	0x100135	0	4	

Reemplaçar
Bloc!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

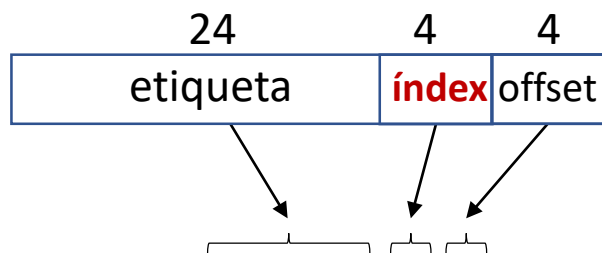
15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100100	
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load	0x100100	0	0	miss
load	0x100135	0	0	miss
load	0x100100	0	4	miss
load	0x100135	0	4	miss!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

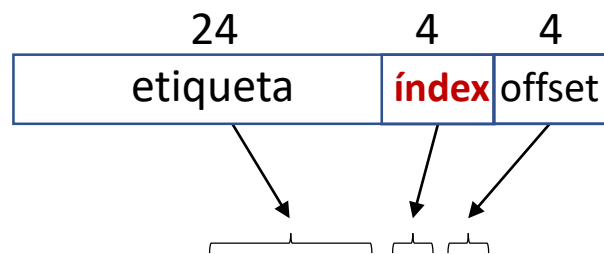
15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100100	
0		
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Associativitat

- Problema de la correspondència directa: conflictes
- Suposem
 - Adreces de 32 bits
 - Blocs de 16 bytes
 - Cache de 16 línies

load	0x100100	0	0	miss
load	0x100135	0	0	miss
load	0x100100	0	4	miss
load	0x100135	0	4	miss

Reemplaçar
Bloc!

Índex
de línia

0

1

2

3

4

5

...

15

Memòria cache

V	Etiqueta	Dades
1	100135	
0		
0		
0		
0		
0		
0		
...
0		

Cache completament associativa

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Cache associativa
 - Per reduir la taxa de fallades (**m**) per conflictes
- Un bloc es pot guardar **en qualsevol línia de MC**
 - Quan comprovem si hi és, cal buscar-les totes alhora
 - Cal un comparador per línia → Costós

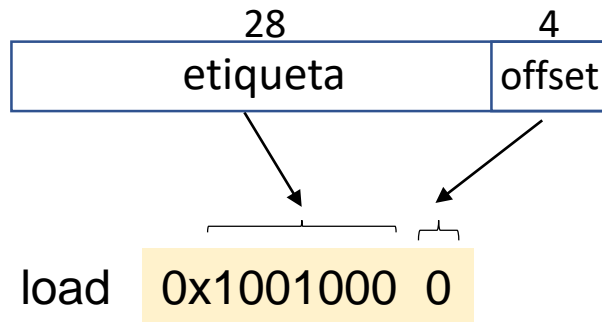
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	0		
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

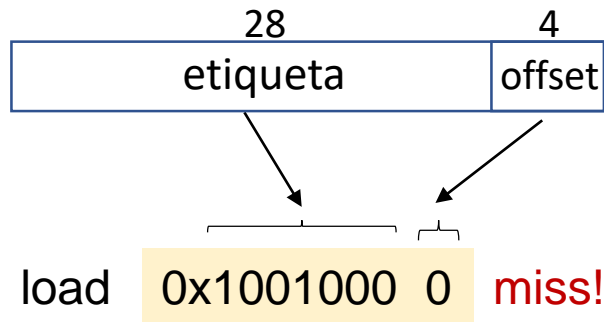
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

cache
Buida!

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	0		
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

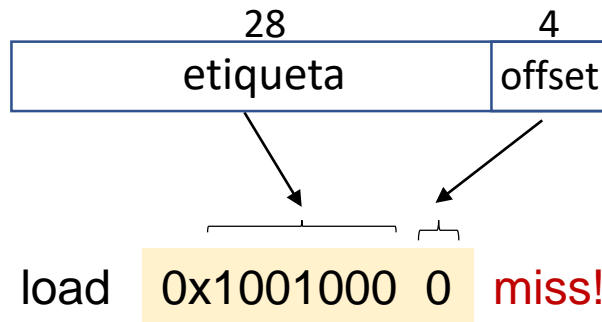
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

**copiar
bloc**

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

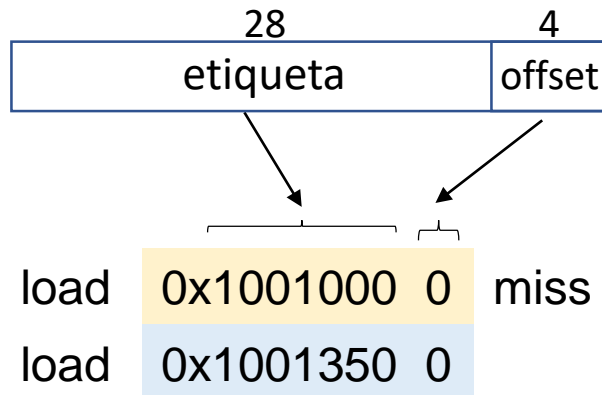
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

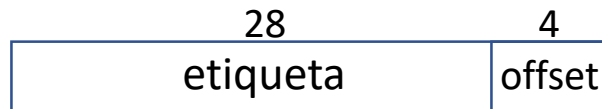
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

load 0x1001000 0 miss
load 0x1001350 0 **miss!**

no hi és!

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	0		
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

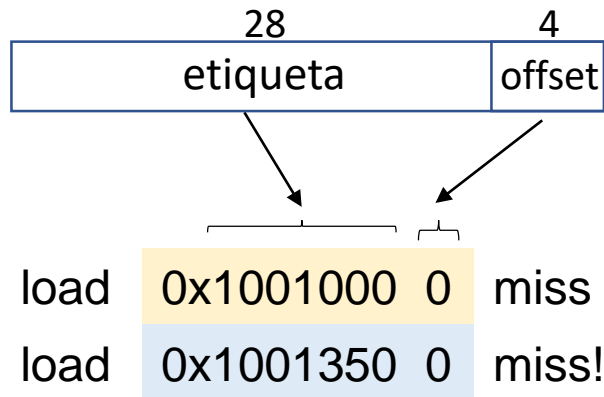
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

copiar
bloc

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

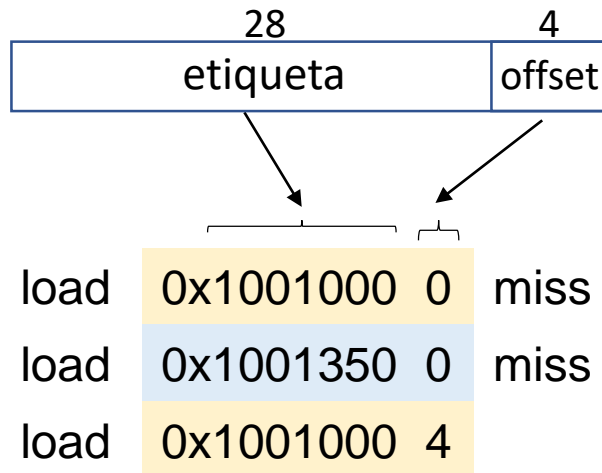
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

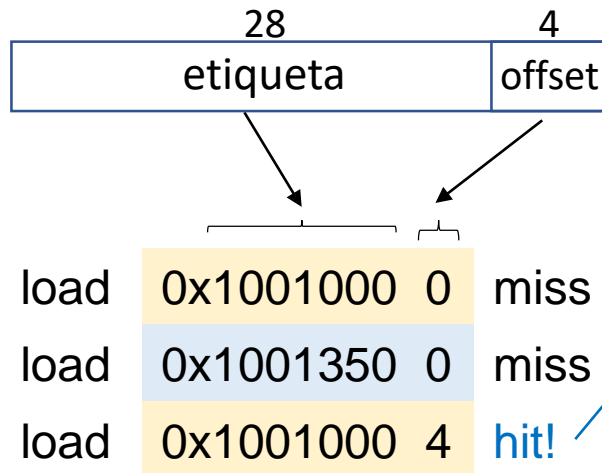
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

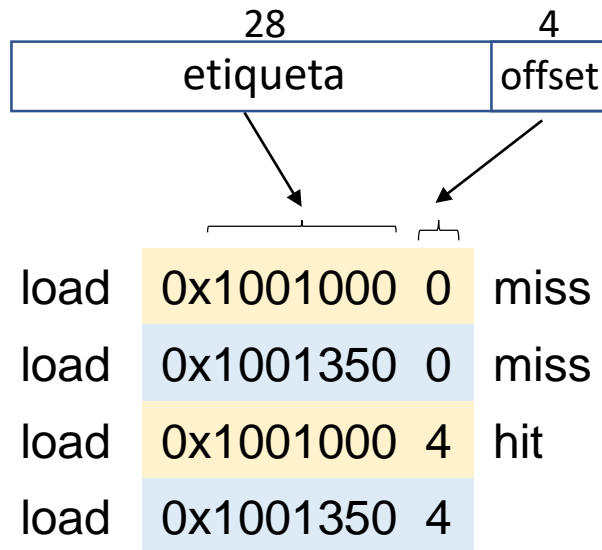
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

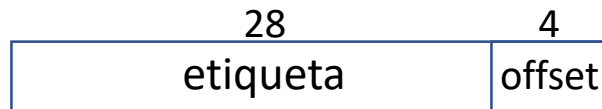
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

load	0x1001000	0	miss
load	0x1001350	0	miss
load	0x1001000	4	hit
load	0x1001350	4	hit!

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

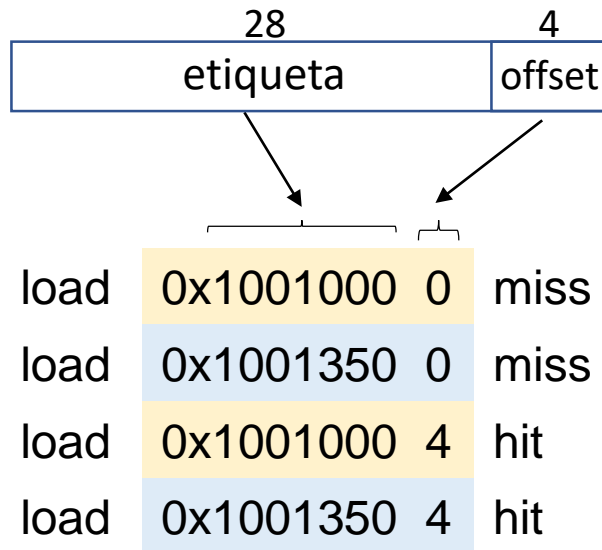
Cache completament associativa

- Memòria cache completament associativa

Un bloc pot anar a qualsevol línia de MC

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 16 línies

Memòria cache

línia	V	Etiqueta	Dades
0	1	1001000	
1	1	1001350	
2	0		
3	0		
4	0		
5	0		
...
15	0		

- Millor taxa d'encerts
- Però major cost en hardware

Cache associativa per conjunts

- La cache és com una taula amb n columnes on
 - Cada fila és un **conjunt**
 - Cada columna és una **via**
- Cada **conjunt** pot guardar n blocs (un a cada via)
 - n és fix (i no li cal ser potència de 2)
- Cada bloc de memòria **mapeja a un únic conjunt**
 - L'*índex* del conjunt és funció de l'adreça
- Dins del conjunt podem guardar el bloc **a qualsevol via**
 - L'algorisme de *reemplaçament* selecciona la via

Via 0			Via 1			Via 2		
conj	Etique	Dades	Etique	Dades	Dades	Etique	Dades	Dades
unt	V		V			V		
0								
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	0			0		
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load

0x1001000 0

miss!

Conjunt
buit!

Memòria Cache

		Via 0			Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades		V	Etiqueta	Dades
0	0				0		
1	0				0		
2	0				0		
3	0				0		
4	0				0		
5	0				0		
6	0				0		
7	0				0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

Memòria Cache

Via 0

Via 1

Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		0		
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

load

0x1001000 0

miss

Copia
el bloc

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0 miss

load 0x1001350 0

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200	0		
1	0		0		
2	0		0		
3	0		0		
4	0		0		
5	0		0		
6	0		0		
7	0		0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0 miss

load 0x1001350 0 **miss!**

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200	0		
1	0		0		
2	0		0		
3	0		0		
4	0		0		
5	0		0		
6	0		0		
7	0		0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0 miss

load 0x1001350 0 **miss!**

Copia
el bloc

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0 1	200200		1 1	20026A	
1 0			0 0		
2 0			0 0		
3 0			0 0		
4 0			0 0		
5 0			0 0		
6 0			0 0		
7 0			0 0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		1	20026A	
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit!

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0 1	200200		1 1	20026A	
1 0			0 0		
2 0			0 0		
3 0			0 0		
4 0			0 0		
5 0			0 0		
6 0			0 0		
7 0			0 0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x1001350 4	

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		1	20026A	
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x1001350 4	hit!

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0 1	200200		1 1	20026A	
1 0			0 0		
2 0			0 0		
3 0			0 0		
4 0			0 0		
5 0			0 0		
6 0			0 0		
7 0			0 0		

Cache associativa per conjunts

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt

- **Millor taxa d'encerts**
- **Amb poc hardware adicional**

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x1001350 4	hit

Memòria Cache

Via 0			Via 1		
Conjunt V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200	1	20026A	
1	0		0		
2	0		0		
3	0		0		
4	0		0		
5	0		0		
6	0		0		
7	0		0		

Algorismes de reemplaçament

Quin bloc cal reemplaçar quan un bloc no hi cap?

- Correspondència directa
 - No hi ha alternativa
- Totalment associativa
 - Cas particular d'associativa per conjunts, però amb un sol conjunt
- Associativa per conjunts: triar dins el conjunt corresponent
 - Preferiblement un bloc invàlid ($V=0$)
 - Si no n'hi ha cap (el conjunt està ple)
 - **LRU**: (Least Recently Used): triar el bloc que fa més temps que no es referencia
 - **Random**: triar un bloc a l'atzar (menys efectiu, però molt simple)
 - LRU pot ser complex per a més de 4 vies. Random és simple

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

load 0x1001000 0 miss!

Memòria Cache

Via 0				Via 1			
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades	
0	0			0			
1	0			0			
2	0			0			
3	0			0			
4	0			0			
5	0			0			
6	0			0			
7	0			0			

→ Conjunt no ple!

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

load

0x1001000 0

miss

Copia el
bloc

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		0		
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0 miss

load 0x1001350 0 **miss!**

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		0		
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

Conjunt
no ple

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load 0x1001000 0 miss

load 0x1001350 0 miss

Copia el bloc

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		1	20026A	
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

Establim
LRU:

↑
LRU

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit!

Memòria Cache								
Via 0			Via 1					
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades		
0	1	200200		1	20026A			
1	0			0				
2	0			0				
3	0			0				
4	0			0				
5	0			0				
6	0			0				
7	0			0				

Canvia el LRU:

LRU

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Supposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x7FF0010 0	miss!

Memòria Cache

Via 0				Via 1			
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades	
0	1	200200		1	20026A		
1	0			0			
2	0			0			
3	0			0			
4	0			0			
5	0			0			
6	0			0			
7	0			0			

Conjunt ple!

LRU

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x7FF0010 0	miss

Reempla
cem el
bloc LRU

Memòria Cache

Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		1	FFE002	
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

↑
LRU

LRU

- Cache associativa per conjunts de 2 vies

- Suposem

- Adreces de 32 bits
- Blocs de 16 bytes
- Cache de 8 conjunts
- 2 vies per conjunt

- Cada bloc es mapeja en un únic conjunt
- Es pot guardar en qualsevol via del conjunt
- LRU: reemplaçem el que fa més que no usem

25	3	4
etiqueta	índex	offset

load	0x1001000 0	miss
load	0x1001350 0	miss
load	0x1001000 4	hit
load	0x7FF0010 0	miss

Memòria Cache

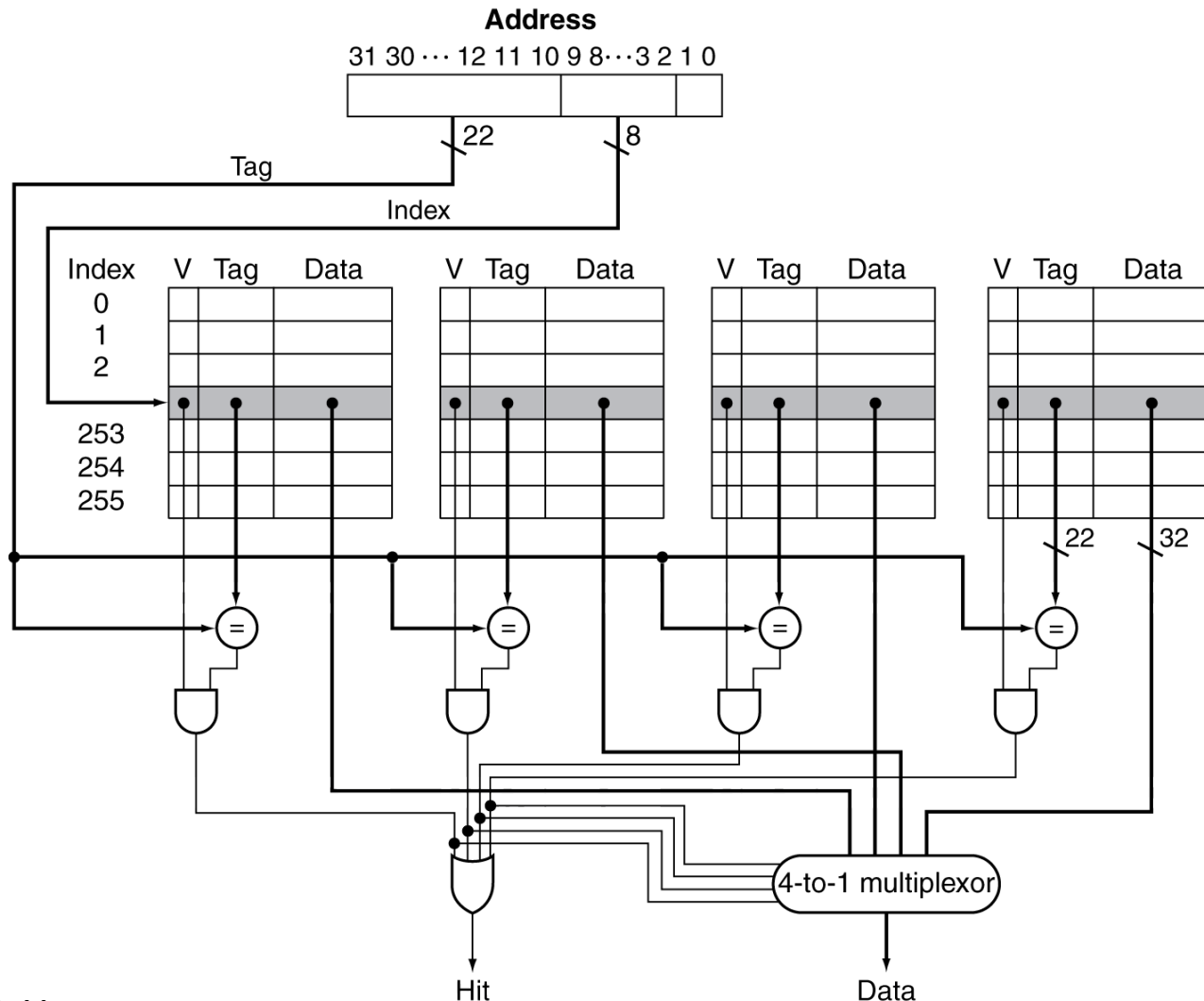
Via 0				Via 1		
Conjunt	V	Etiqueta	Dades	V	Etiqueta	Dades
0	1	200200		1	FFE002	
1	0			0		
2	0			0		
3	0			0		
4	0			0		
5	0			0		
6	0			0		
7	0			0		

I canviem
el LRU:

LRU

Cache associativa per conjunts

Cache amb 256 conjunts (de 4 bytes), associativa per conjunts de 4 vies
Quants comparadors fan falta?

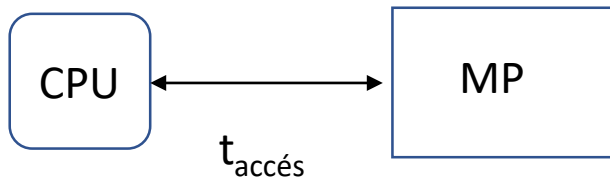

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

Al principi, $t_{\text{accés}}$ era curt

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

Amb el progrés de la CPU, $t_{\text{accés}}$ es fa molt llarg

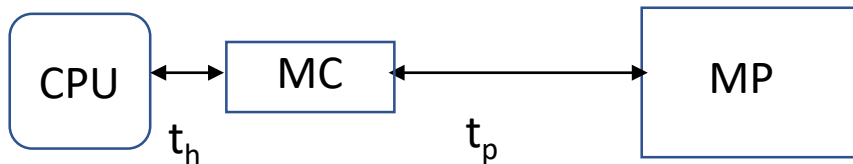

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

Solució amb MC: **Encerts ràpids** (t_h), les fallades tarden un temps extra (t_p)

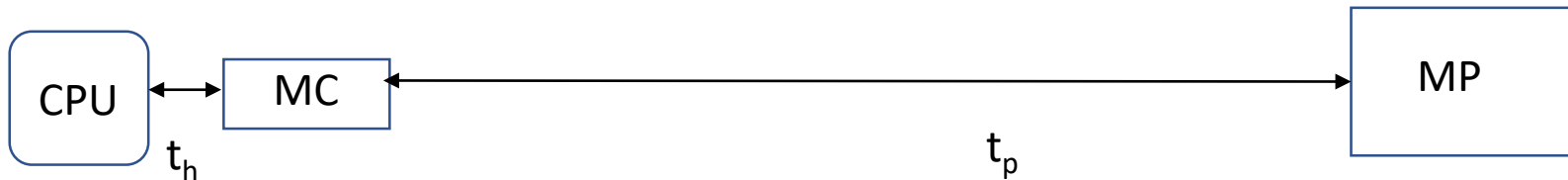

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

Amb el progrés de la CPU, t_p es fa molt més llarg, les fallades penalitzen molt

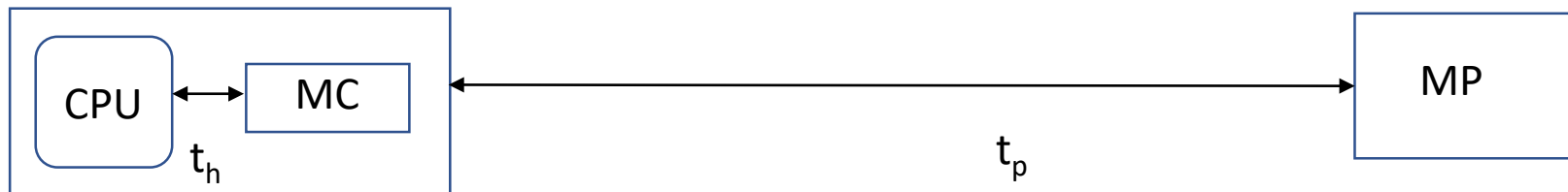

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

Però sols afecta a les fallades

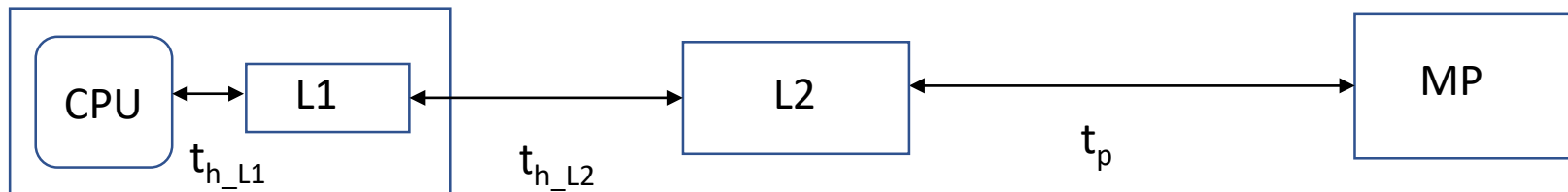

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important

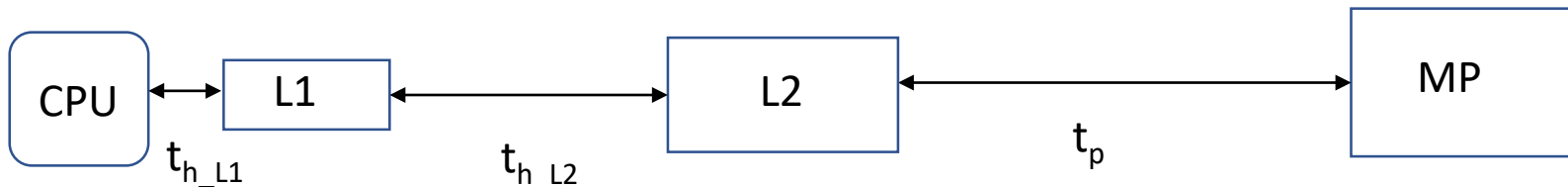
Apliquem la mateixa solució: una segona cache per a les fallades

Caches multinivell

$$t_{\text{exe}} = (\text{CPI}_{\text{ideal}} + t_p \times m \times nr) \times n_{\text{ins}} \times t_c$$

- Caches multinivell
 - Per reduir el temps de penalització (t_p)
- A mesura que es redueix $\text{CPI}_{\text{ideal}}$, t_p és més important
- La cache de segon nivell (L2)
 - És més gran, més lenta que la de primer nivell (L1)
 - Però si falla L1, podem trobar el bloc a L2, sense anar a MP
- Els computadors poden tenir més nivells: L3, L4...
- Les caches solen integrar-se al mateix xip que la CPU

Tipologia de les fallades (CCC)

- Arrancada en fred o Obligatòria (**C**old o **C**ompulsory)
 - Degut que és el primer cop que es referencia el bloc
- Per **C**onflicte
 - Blocs ja visitats anteriorment
 - Apareixen en accedir repetidament a blocs que mapegen la mateixa línia de MC
 - Es poden evitar augmentant el *grau d'associativitat* (num vies)
- Per **C**apacitat
 - Blocs ja visitats anteriorment
 - No es poden evitar augmentant l'associativitat, només augmentant la *capacitat*

Exemple: Fallades per Conflict

○ Conflict misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (correspondència directa)

```
int A[8], B[8];  
int i, s=0;  
for (i=0; i<8 ; i++)  
    s = s + A[i] * B[i];
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	0			
1	0			
2	0			
3	0			

	MP	num bloc
	...	
A:	A[0]	0
	A[1]	
	A[2]	1
	A[3]	
	A[4]	2
	A[5]	
	A[6]	3
	A[7]	
B:	B[0]	4
	B[1]	
	B[2]	5
	B[3]	
	B[4]	6
	B[5]	
	B[6]	7
	B[7]	
	...	

Exemple: Fallades per Conflict

○ Conflict misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (correspondència directa)

```
int A[8], B[8];  
int i, s=0;  
for (i=0; i<8 ; i++)  
    s = s + A[i] * B[i];
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		A[0]	A[1]
1	0			
2	0			
3	0			

Cold miss → A:

MP	num bloc
...	
A[0]	0
A[1]	
A[2]	1
A[3]	
A[4]	2
A[5]	
A[6]	3
A[7]	
B[0]	4
B[1]	
B[2]	5
B[3]	
B[4]	6
B[5]	
B[6]	7
B[7]	
...	

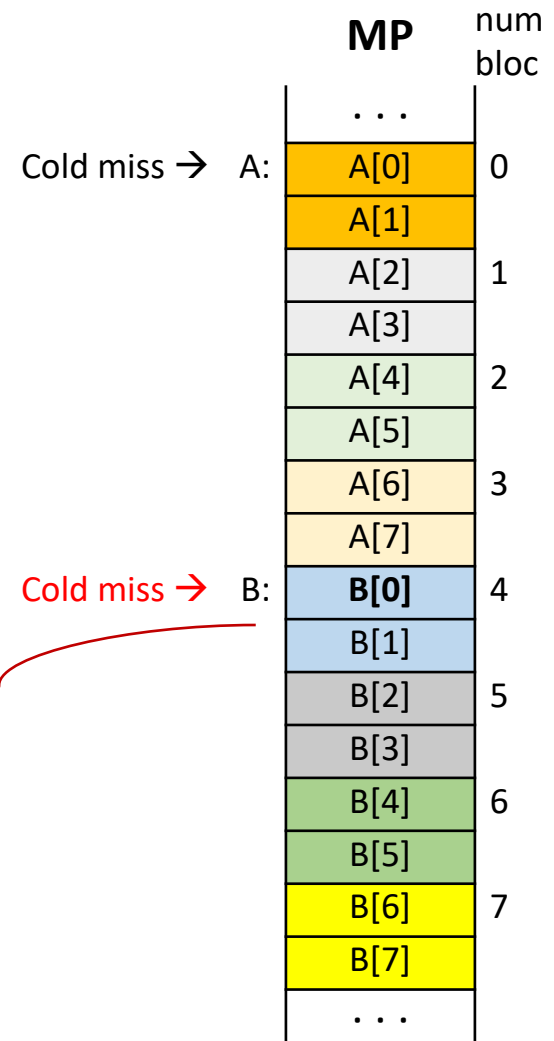
Exemple: Fallades per Conflict

○ Conflict misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (correspondència directa)

```
int A[8], B[8];  
int i, s=0;  
for (i=0; i<8 ; i++)  
    s = s + A[i] * B[i];
```

Memòria Cache			
	V	etiqueta	Dades
0	1		B[0] B[1]
1	0		
2	0		
3	0		

Exemple: Fallades per Conflict

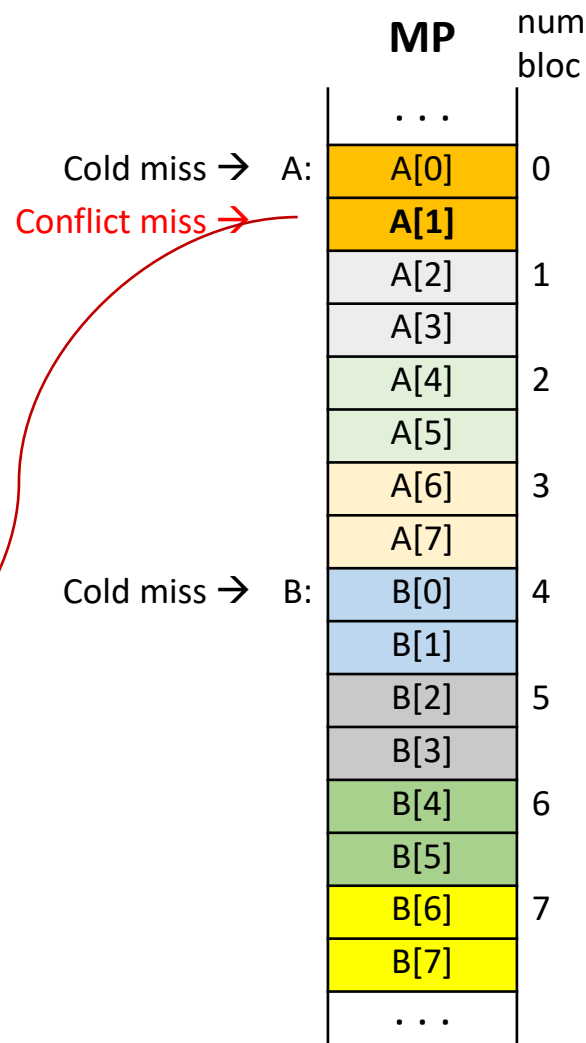
○ Conflict misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (correspondència directa)

```
int A[8], B[8];  
int i, s=0;  
for (i=0; i<8 ; i++)  
    s = s + A[i] * B[i];
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		A[0]	A[1]
1	0			
2	0			
3	0			

Exemple: Fallades per Conflict

○ Conflict misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (correspondència directa)

```
int A[8], B[8];  
int i, s=0;  
for (i=0; i<8 ; i++)  
    s = s + A[i] * B[i];
```

Memòria Cache			
	V	etiqueta	Dades
0	1		B[0] B[1]
1	0		
2	0		
3	0		

MP		num bloc
...		
Cold miss → A:	A[0]	0
Conflict miss →	A[1]	
	A[2]	1
	A[3]	
	A[4]	2
	A[5]	
	A[6]	3
	A[7]	
Cold miss → B:	B[0]	4
Conflict miss →	B[1]	
	B[2]	5
	B[3]	
	B[4]	6
	B[5]	
	B[6]	7
	B[7]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];  
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)  
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)  
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	0			
1	0			
2	0			
3	0			

	MP	num bloc
V:	...	
	V[0]	0
	V[1]	
	V[2]	1
	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	0			
2	0			
3	0			

MP	num bloc
...	
Cold miss → V: V[0]	0
V[1]	
V[2]	1
V[3]	
V[4]	2
V[5]	
V[6]	3
V[7]	
V[8]	4
V[9]	
V[10]	5
V[11]	
V[12]	6
V[13]	
V[14]	7
V[15]	
...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	0			
2	0			
3	0			

MP	num bloc
...	
Cold miss → V: V[0]	0
Hit → V[1]	
V[2]	1
V[3]	
V[4]	2
V[5]	
V[6]	3
V[7]	
V[8]	4
V[9]	
V[10]	5
V[11]	
V[12]	6
V[13]	
V[14]	7
V[15]	
...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[2]	V[3]
2	0			
3	0			

	MP	num bloc
	...	
Cold miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Cold miss →	V[2]	1
Hit →	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[2]	V[3]
2	1		V[4]	V[5]
3	0			

	MP	num bloc
	...	
Cold miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Cold miss →	V[2]	1
Hit →	V[3]	
Cold miss →	V[4]	2
Hit →	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[2]	V[3]
2	1		V[4]	V[5]
3	1		V[6]	V[7]

	MP	num bloc
	...	
Cold miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Cold miss →	V[2]	1
Hit →	V[3]	
Cold miss →	V[4]	2
Hit →	V[5]	
Cold miss →	V[6]	3
Hit →	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
```

```
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
```

```
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
```

```
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[8]	V[9]
1	1		V[2]	V[3]
2	1		V[4]	V[5]
3	1		V[6]	V[7]

	MP	num bloc
	...	
Cold miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Cold miss →	V[2]	1
Hit →	V[3]	
Cold miss →	V[4]	2
Hit →	V[5]	
Cold miss →	V[6]	3
Hit →	V[7]	
Cold miss →	V[8]	4
Hit →	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
```

```
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
```

```
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
```

```
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[8]	V[9]
1	1		V[10]	V[11]
2	1		V[12]	V[13]
3	1		V[14]	V[15]

	MP	num bloc
	...	
Cold miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Cold miss →	V[2]	1
Hit →	V[3]	
Cold miss →	V[4]	2
Hit →	V[5]	
Cold miss →	V[6]	3
Hit →	V[7]	
Cold miss →	V[8]	4
Hit →	V[9]	
Cold miss →	V[10]	5
Hit →	V[11]	
Cold miss →	V[12]	6
Hit →	V[13]	
Cold miss →	V[14]	7
Hit →	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[8]	V[9]
1	1		V[10]	V[11]
2	1		V[12]	V[13]
3	1		V[14]	V[15]

	MP	num bloc
	...	
V:	V[0]	0
	V[1]	
	V[2]	1
	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[10]	V[11]
2	1		V[12]	V[13]
3	1		V[14]	V[15]

	MP	num bloc
	...	
V:	V[0]	0
	V[1]	
	V[2]	1
	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Capacity miss → V:

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[10]	V[11]
2	1		V[12]	V[13]
3	1		V[14]	V[15]

	MP	num bloc
	...	
Capacity miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
	V[2]	1
	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

Exemple: Fallades per Capacitat

○ Capacity misses

- Processador de 32 bits
- Blocs de 8 bytes (=2 words)
- MC de 4 línies (**totalment associativa**)

```
int V[16];
int i, s=0;
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i];
```

```
for (i=0; i<16 ; i++)
    s = s + V[i]*3;
```

Memòria Cache

	V	etiqueta	Dades	
0	1		V[0]	V[1]
1	1		V[2]	V[3]
2	1		V[12]	V[13]
3	1		V[14]	V[15]

	MP	num bloc
	...	
Capacity miss → V:	V[0]	0
Hit →	V[1]	
Capacity miss →	V[2]	1
	V[3]	
	V[4]	2
	V[5]	
	V[6]	3
	V[7]	
	V[8]	4
	V[9]	
	V[10]	5
	V[11]	
	V[12]	6
	V[13]	
	V[14]	7
	V[15]	
	...	

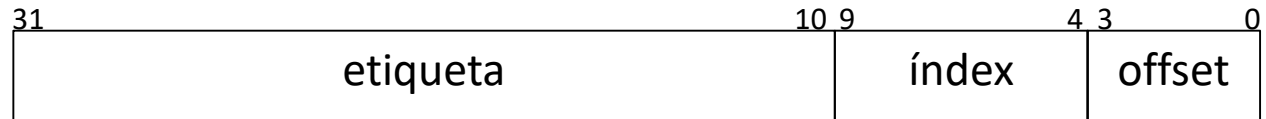
Exercicis

(alguns exercicis de revisió)

Exercicis

Problema:

Suposem un processador amb paraules i adreces de 32 bits. I una cache de dades de *correspondència directa*, d'*escriptura immediata sense assignació*, amb la següent distribució dels bits d'adreça:

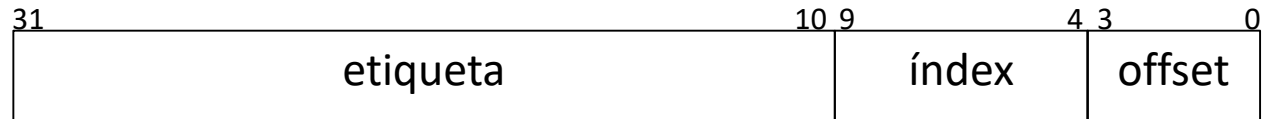

- a) Quina és la mida del bloc, en bytes?.....
- b) Quantes línies té la cache?.....
- c) Quants bits d'emmagatzematge fan falta en total, per cada línia, incloent-hi les dades?.....

Exercicis

Problema:

Suposem un processador amb paraules i adreces de 32 bits. I una cache de dades de *correspondència directa*, d'*escriptura immediata sense assignació*, amb la següent distribució dels bits d'adreça:

- a) Quina és la mida del bloc, en bytes?.....
- b) Quantes línies té la cache?.....
- c) Quants bits d'emmagatzematge fan falta en total, per cada línia, incloent-hi les dades?.....

16

64

$22+1+16 \times 8 = 151$

Exercicis

- d) Omple la següent taula suposant que la cache és inicialment buida, i fem la següent seqüència de referències (lectures i escriptures), indicant també al final quina és la taxa d'encert:

adreça	L/E	índex (hex)	Etiqueta (hex)	Encert (S/N)	Etiqueta bloc reemplaçat (hex)	Núm. bytes llegits a MP	Núm bytes escrits a MP
0x0000 0000	L						
0x0000 0004	L						
0x0000 004C	E						
0x0000 0404	E						
0x0000 0048	L						
0x0000 0008	E						
0x0000 0400	L						
0x0000 0044	L						

Taxa d'encert	
---------------	--

Exercicis

- d) Omple la següent taula suposant que la cache és inicialment buida, i fem la següent seqüència de referències (lectures i escriptures), indicant també al final quina és la taxa d'encert:

adreça	L/E	índex (hex)	Etiqueta (hex)	Encert (S/N)	Etiqueta bloc reemplaçat (hex)	Núm. bytes llegits a MP	Núm bytes escrits a MP
0x0000 0000	L	0x00	0x0000 00	N	-	16	
0x0000 0004	L	0x00	0x0000 00	S	-		
0x0000 004C	E	0x04	0x0000 00	N	-		4
0x0000 0404	E	0x00	0x0000 01	N	-		4
0x0000 0048	L	0x04	0x0000 00	N	-	16	
0x0000 0008	E	0x00	0x0000 00	S	-		4
0x0000 0400	L	0x00	0x0000 01	N	0x0000 00	16	
0x0000 0044	L	0x04	0x0000 00	S	-		

Taxa d'encert	$3/8 = 37,5\%$
---------------	----------------

Exercicis

- e) Omple la mateix taula, suposant que la cache és inicialment buida, però ara suposant que la cache té una política d'*escriptura retardada amb assignació*

adreça	L/E	índex (hex)	Etiqueta (hex)	Encert (S/N)	Etiqueta bloc reemplaçat (hex)	Núm. bytes llegits a MP	Núm bytes escrits a MP
0x0000 0000	L						
0x0000 0004	L						
0x0000 004C	E						
0x0000 0404	E						
0x0000 0048	L						
0x0000 0008	E						
0x0000 0400	L						
0x0000 0044	L						

Taxa d'encert	
---------------	--

Exercicis

- e) Omple la mateix taula, suposant que la cache és inicialment buida, però ara suposant que la cache té una política d'*escriptura retardada amb assignació*

adreça	L/E	índex (hex)	Etiqueta (hex)	Encert (S/N)	Etiqueta bloc reemplaçat (hex)	Núm. bytes llegits a MP	Núm bytes escrits a MP
0x0000 0000	L	0x00	0x0000 00	N	-	16	
0x0000 0004	L	0x00	0x0000 00	S	-		
0x0000 004C	E	0x04	0x0000 00	N	-	16	
0x0000 0404	E	0x00	0x0000 01	N	0x0000 00	16	
0x0000 0048	L	0x04	0x0000 00	S	-		
0x0000 0008	E	0x00	0x0000 00	N	0x0000 01	16	16
0x0000 0400	L	0x00	0x0000 01	N	0x0000 00	16	16
0x0000 0044	L	0x04	0x0000 00	S	-		

Taxa d'encert	$3/8 = 37,5\%$
---------------	----------------

Exercicis

Problema:

Suposem un sistema computador amb un processador MIPS de 32 bits. Suposem que té una cache de dades de *correspondència directa* amb *escriptura immediata sense assignació*, amb 32 línies de 8 bytes cada una, i que està inicialment buida. Calcula els encerts i fallades en tots els accessos a memòria a les variables A, B i C del següent programa, suposant que la matriu A s'emmagatzema a partir de l'adreça 0x00001000.

```
short A[8][4], B[8], C[4][8];  
main(){  
    int i, j; /* emmagatzemats en registres */  
    for (i=0; i<8; i++)  
        for (j=0; j<4; j++)  
            C[j][i] = A[i][j] + B[i] + C[j][i];  
}
```

Variable	Encerts	fallades
A		
B		
C		

Exercicis

Problema:

Suposem un sistema computador amb un processador MIPS de 32 bits. Suposem que té una cache de dades de *correspondència directa* amb *escriptura immediata sense assignació*, amb 32 línies de 8 bytes cada una, i que està inicialment buida. Calcula els encerts i fallades en tots els accessos a memòria a les variables A, B i C del següent programa, suposant que la matriu A s'emmagatzema a partir de l'adreça 0x00001000.

```
short A[8][4], B[8], C[4][8];  
main(){  
    int i, j; /* emmagatzemats en registres */  
    for (i=0; i<8; i++)  
        for (j=0; j<4; j++)  
            C[j][i] = A[i][j] + B[i] + C[j][i];  
}
```

Variable	Encerts	Fallades
A	24	8
B	30	2
C	56	8

Exercicis

Preguntes

Indiqueu si són certes o falses les següents afirmacions sobre la memòria cache.
Justifiqueu la resposta breument

- a) Si augmentem la mida de línia (sense variar la capacitat total), millora la taxa de fallades (m)

- b) Si augmentem la capacitat de la memòria cache, millora la taxa d'encerts (h)

- a) Si augmentem la capacitat de la memòria cache, millora el temps mitjà d'accés a memòria

Exercicis

Preguntes

Indiqueu si són certes o falses les següents afirmacions sobre la memòria cache.
Justifiqueu la resposta breument

- a) Si augmentem la mida de línia (sense variar la capacitat total), millora la taxa de fallades (m)
Fals, no sempre: Els blocs llargs aprofiten la localitat espacial (si n'hi ha), però en hacer-hi menys línies poden aparèixer conflictes que abans no hi havia
- b) Si augmentem la capacitat de la memòria cache, millora la taxa d'encerts (h)
Cert
- a) Si augmentem la capacitat de la memòria cache, millora el temps mitjà d'accés a memòria
Fals, no sempre: $t_{am} = t_h + m \times t_p$ En augmentar la capacitat, es redueix la taxa de fallades (m) però augmenta el temps de servei en cas d'encert (t_h)